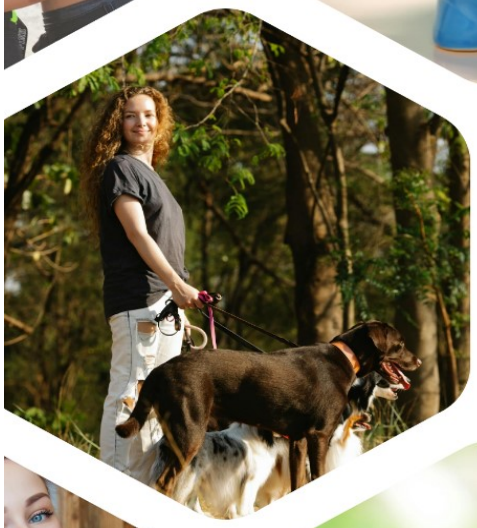

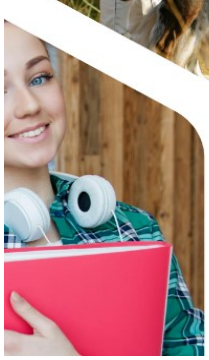

Beleidsvisie Doorontwikkeling Ontmoetingscentra

2025

gemeente opmeer

Beleidsvisie doorontwikkeling ontmoetingscentra

Hoe zien wij de ontmoetingscentra van de toekomst en welke locaties binnen de gemeente zijn hiervoor geschikt?

Inhoudsopgave

Beleidsvisie doorontwikkeling ontmoetingscentra ...Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Hoe zien wij de ontmoetingscentra van de toekomst en welke locaties binnen de gemeente zijn hiervoor geschikt? ..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inhoudsopgave 3

Inleiding 4

Hoofdstuk 2: Situatieanalyse 8

2.1 Huidige locaties 8

2.2 Algemeen beeld ontmoetingscentra 9

2.3 Omgevingsanalyse 10

Hoofdstuk 3: Visie 12

3.1. Gewenste situatie 12

3.2 Doelen en middelen 16

3.3 Conclusie 22

Hoofdstuk 4 Locaties 23

4.1 Werkwijze 23

4.2 Bestaande ontmoetingscentra 23

4.3. Potentiële locaties 25

4.4 Potentiële locaties vs. Criteria 26

Disclaimer: 26

4.6 Conclusie Locatieonderzoek Ontmoetingscentra .. Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Hoofdstuk 5: Strategie en beleid (vervolgstappen) 27

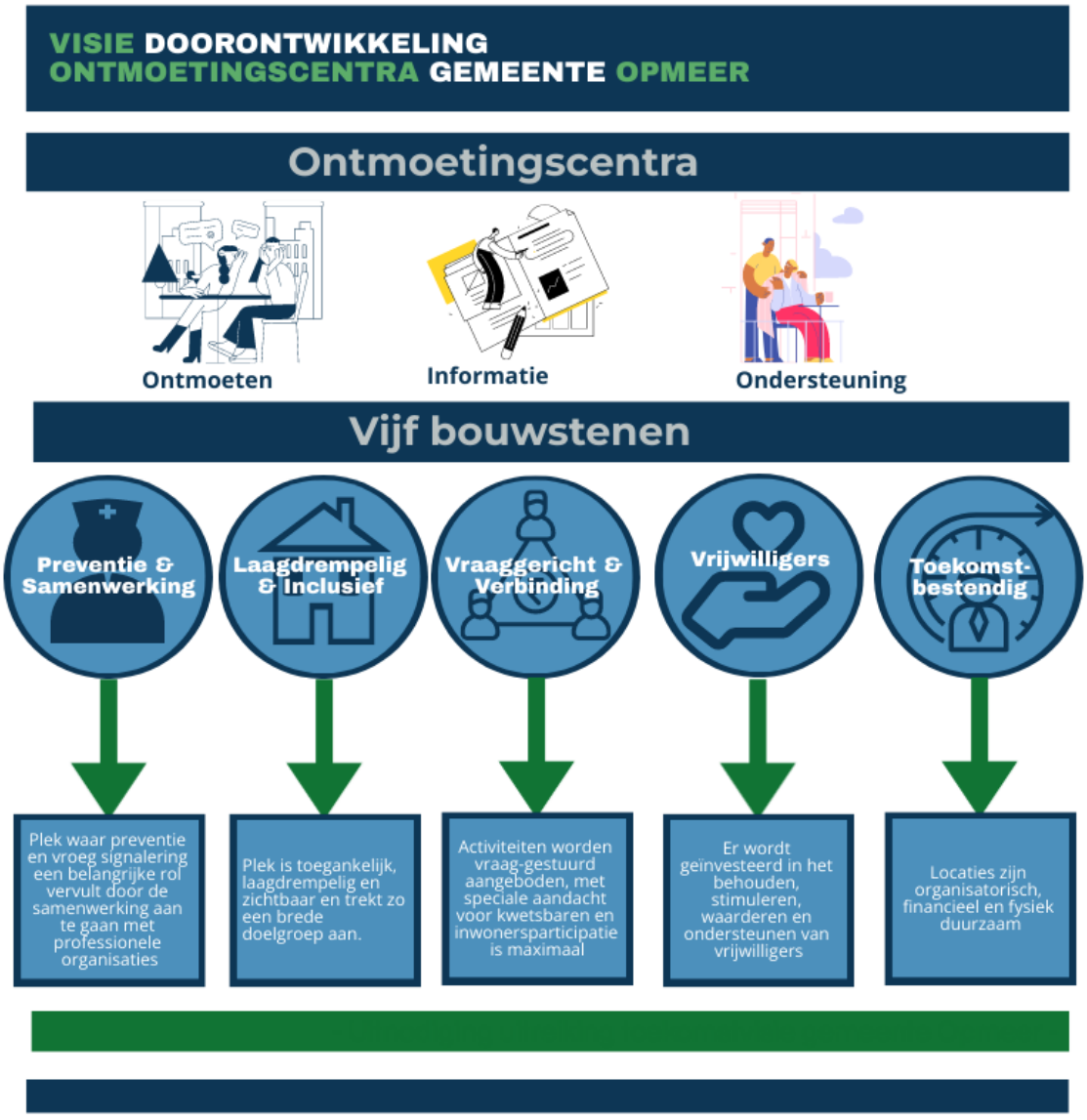
5.1 Strategische keuzes en beleidsmaatregelen 27

5.2 Beleidsmaatregelen 30

Inleiding

De gemeente Opmeer is een zorgzame gemeenschap waar inwoners zich geborgen en welkom voelen. Ontmoetingscentra spelen hierin een sleutelrol: ze bevorderen sociale cohesie, ondersteunen zelfredzaamheid en bieden ruimte voor ontmoeting, ondersteuning en informatie. In het licht van maatschappelijke veranderingen, zoals vergrijzing, veranderende vrijwilligersdynamiek en de behoefte aan inclusie, is een toekomstgerichte beleidsvisie noodzakelijk.

Met deze beleidsvisie zetten we een koers uit voor de doorontwikkeling van de ontmoetingscentra, zodat deze ook in de toekomst het bruisende hart van de gemeenschap blijven. Deze visie geeft richting aan de doorontwikkeling van de ontmoetingscentra en vormt het kader voor strategische keuzes en investeringen.

Visie

De gemeente Opmeer streeft naar toegankelijke, toekomstbestendige ontmoetingscentra die bijdragen aan een inclusieve samenleving. Deze centra zijn laagdrempelig, flexibel en vraaggericht ingericht, en vormen een plek waar inwoners van verschillende leeftijden en doelgroepen elkaar ontmoeten, ondersteuning vinden en informatie kunnen verkrijgen. Ze zijn stevig ingebed in het sociaal-maatschappelijk netwerk en dragen bij aan preventie, vroeg signalering en participatie.

Kernwaarden van de ontmoetingscentra

- Ontmoeten: ruimte voor sociale interactie zonder verplichtingen.
- Ondersteunen: lichte hulp en begeleiding dichtbij huis.
- Informeren: toegang tot informatie en dienstverlening.

Missie

We bouwen aan sterke ontmoetingscentra die bijdragen aan het welzijn van alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. We doen dit door samenwerking, eigenaarschap en betrokkenheid te stimuleren.

Bouwstenen uit gemeente Opmeer

De visie is gebaseerd op de volgende bouwstenen, die voortkomen uit gemeentelijke kernwaarden en beleidsdocumenten:

1. Preventie en samenwerking voorop: voorkomen is beter dan genezen, in samenwerking met opbouwwerkers, de sociaal beheerders, welzijnsorganisaties, scholen, bibliotheek, wijkteam en inwoners
2. Laagdrempelig en inclusief: voor iedereen toegankelijk, ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking.
3. Vraaggericht en verbinding: aanbod sluit aan op behoeften van inwoners en verhoogt de sociale cohesie.
4. Vrijwilligerskracht: behouden, uitbreiden en waarderen van vrijwilligers.
5. Toekomstbestendigheid: organisatorisch, financieel en fysiek duurzaam.

Huidige situatie

- Drie ontmoetingscentra: De Schakel (Spanbroek), De Lindehof (Hoogwoud), Theresiahuis (De Weere).
- Bezoekersaantallen en activiteitenaanbod verschillen per locatie.
- Gemeente heeft sinds 2025 het beheer overgenomen.
- Kwetsbaarheden: beperkte doelgroep-gerichtheid, vrijwilligers zijn een belangrijke bouwsteen waarbij deze blijvend gewaardeerd dienen te worden, fysieke beperkingen van locaties.

Omgevingsanalyse/onderzoek

- Demografisch: sterke vergrijzing, groeiende diversiteit.
- Sociaal: toenemende eenzaamheid, behoefte aan ontmoeting.
- Economisch: druk op gemeentelijke middelen, noodzaak tot efficiëntie.
- Technologisch: digitalisering vraagt om hybride vormen van ontmoeting.
- Politiek: nadruk op participatie, inclusie en preventie in sociaal domein.

Gewenste situatie

- Ontmoetingscentra zijn breed toegankelijk, aantrekkelijk voor alle doelgroepen en goed verspreid over de gemeente.
- Activiteitenaanbod is divers, inclusief en vraaggericht.
- Vrijwilligers blijven actief, betrokken en gewaardeerd.
- Inwoners vervullen een belangrijke rol in het voortbestaan van de ontmoetingscentra waar veel aandacht is voor de participatie van inwoners.
- Fysieke locaties voldoen aan eisen van duurzaamheid, toegankelijkheid en multifunctionaliteit.

Doelen en middelen

1. Toename in bezoekersaantallen uit diverse doelgroepen.
2. Verbeterde bekendheid en communicatie
3. Blijvend stimuleren van vrijwilligersbetrokkenheid (aantal, diversiteit).
4. Versterking samenwerking met maatschappelijke partners.
5. Stimuleren van lokale betrokkenheid en eigenaarschap.
6. Verbetering fysieke kwaliteit van locaties (score op criteria).

Strategie en beleid (vervolgstappen)

Strategische keuzes

- Doelgroepverbreding: jongeren, gezinnen, anderstaligen, kwetsbaren.
- Locatieoptimalisatie: herziening van ontmoetingscentrum De Schakel, onderzoek naar HOSV en de Breestraat 15.
- Aandacht voor vrijwilligers: gericht op behoud, stimuleren, waardering en ondersteuning.
- Samenwerking: met organisaties, zoals de bibliotheek, Leviaan, Raad&Daad, De Hoofdzaak, scholen, sportverenigingen.

Beleidsmaatregelen

- Ontwikkelen van een gemeente-brede programmering van activiteiten.
- Investeren in digitale en fysieke zichtbaarheid van de centra.
- Harmonisatie van prijzen en voorzieningen tussen centra.
- Faciliteren van laagdrempelige inloopmomenten en preventieve ondersteuning.

Implementatie

Implementatieplan

- 2025: Start harmonisatie, opzetten gezamenlijke website, behouden en faciliteren van vrijwilligersnetwerk.
- 2025/2026: Opstellen uitvoeringsplan Ontmoetingscentra en uitvoeren locatieonderzoek.
- Medio 2026: Besluitvorming over nieuwe locatie Spanbroek, uitbreiding activiteitenaanbod.
- 2027: Evaluatie voortgang, bijstelling beleid, implementatie nieuwe locatie.

Hoofdstuk 2: Situatieanalyse

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de huidige situatie en omgevingsanalyse.

2.1 Huidige locaties

De gemeente Opmeer kent momenteel drie ontmoetingscentra: De Schakel (Spanbroek), De Lindehof (Hoogwoud) en het Theresiahuis (De Weere). Sinds 2025 is het beheer van deze locaties overgenomen door de gemeente.

Wijksteunpunt of ontmoetingscentrum?

Wijksteunpunten vormen al lange tijd een belangrijk onderdeel van de samenleving in gemeente Opmeer. Deze wijksteunpunten gaan sinds 2025 verder onder de naam ontmoetingscentra. Om onduidelijkheid te voorkomen, zal in dit rapport enkel de term 'ontmoetingscentra' gebruikt worden – ook wanneer gerefereerd wordt naar de ontmoetingscentra/wijksteunpunten van voor 2025.

2.1.1 De Schakel

Ontmoetingscentrum De Schakel is gevestigd in Spanbroek. Tot januari 2025 was zorgorganisatie Stichting Omring verantwoordelijk voor de exploitatie van deze locatie. Stichting Omring is eigenaar van het pand en ontving tot die tijd een activiteiten- en exploitatiesubsidie van de gemeente Opmeer.

Met ingang van 2025 is de exploitatie van het ontmoetingscentrum overgenomen door de gemeente. De gemeente huurt hiervoor een deel van het pand van Stichting Omring, waarin het ontmoetingscentrum is gevestigd.

Het ontmoetingscentrum ontvangt wekelijks tussen de 300 en 400 bezoekers, biedt een gevarieerd aanbod van dertien vaste activiteiten per week aan en verhuurt de ruimte aan inwoners en organisaties. De dagelijkse gang van zaken wordt gecoördineerd door een sociaal beheerder met een aanstelling van 20 uur per week. Daarnaast zijn er ongeveer vijftig vrijwilligers actief betrokken bij het organiseren en ondersteunen van activiteiten.

In het raadsbesluit (het geamendeerde raadsvoorstel inzake Beheer Wijksteunpunten) van 16 mei 2024 is nadrukkelijk gevraagd om te onderzoeken in hoeverre De Schakel als locatie toekomstbestendig is binnen de kern Spanbroek/Opmeer.

2.1.2 De Lindehof

Ontmoetingscentrum De Lindehof is gelegen in Hoogwoud. Tot 2025 werd het centrum beheerd door het vrijwillig bestuur van Stichting De Lindehof, die hiervoor een subsidie ontving van de gemeente. Sinds 2025 is het beheer overgenomen door de gemeente, die tevens eigenaar is van het pand.

De Lindehof biedt activiteiten die plaatsvinden op alle doordeweekse dagen. Ook genereert de Lindehof inkomsten uit het verhuur van ruimtes. Wekelijks ontvangt het ontmoetingscentrum circa 400 bezoekers en biedt het twintig vaste activiteiten per week aan. De dagelijkse uitvoering en coördinatie worden verzorgd door twee sociaal beheerders met een gezamenlijke aanstelling van 40 uur per week. Daarnaast zijn er ongeveer zestig vrijwilligers actief betrokken bij het organiseren en ondersteunen van activiteiten.

2.1.3 Het Theresiahuis

Het Theresiahuis is gevestigd in De Weere en wordt beheerd door een vrijwillig bestuur dat zich met name richt op het beheer van het pand. De gemeente is eigenaar van het gebouw. Het bestuur ontvangt hiervoor een gemeentelijke subsidie, die ingezet wordt voor het dagelijks beheer. In tegenstelling tot De Schakel en De Lindehof is hier geen sociaal beheerder structureel aanwezig. Niettemin is er vanaf 2025 wel een rol voorzien voor de sociaal beheerders van de gemeente met als doel het verbreden van het activiteitenaanbod en het stimuleren van het vrijwilligersbestand in het Theresiahuis.

De huidige focus van het Theresiahuis ligt voornamelijk op zaalverhuur. Activiteiten worden overwegend georganiseerd door lokale verenigingen, met een duidelijke nadruk op de jongeren in de Weere. Een belangrijke partner hierin is Stichting Argos, die diverse jongerenactiviteiten aanbiedt. Daarnaast worden ook activiteiten voor ouderen georganiseerd, zoals biljarten.

Het Theresiahuis ontvangt wekelijks ongeveer 110 bezoekers en biedt op dit moment zes vaste activiteiten per week aan. Bij de organisatie en het beheer zijn circa veertig vrijwilligers betrokken. De openingstijden van het Theresiahuis zijn afhankelijk van de activiteiten en is daarom enkel geopend wanneer er activiteiten plaatsvinden.

2.2 Algemeen beeld ontmoetingscentra

In de gemeente Opmeer spelen ontmoetingscentra een essentiële en verbindende rol in de samenleving. Ze zijn plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, activiteiten kunnen volgen en ondersteuning kunnen vinden, wat bijdraagt aan een grotere zelfredzaamheid en welzijn. De centra zorgen ervoor dat sociale cohesie gewaarborgd blijft, voorkomen sociaal isolement en stimuleren een actieve deelname aan de samenleving. Op dit moment gaat het goed met de ontmoetingscentra: inwoners zijn overwegend tevreden, en de gemeente staat bekend als een plek waar veel voorzieningen worden geboden voor haar inwoners.

Gezien dit succes is het belangrijk om deze ontmoetingscentra ook in de toekomst optimaal te blijven ondersteunen en verder te ontwikkelen. De komende tien jaar zullen nieuwe uitdagingen en kansen zich aandienen, en het is van groot belang dat de ontmoetingscentra zich blijven aanpassen om zowel relevant als toekomstbestendig te blijven. De veranderende demografische, sociale en economische omstandigheden vragen om een hernieuwde visie op

de functie en inrichting van de ontmoetingscentra. Dit biedt de mogelijkheid om verder te groeien en aan te sluiten bij de behoeften van een steeds diverser wordende gemeenschap.

Er zijn een aantal aandachtspunten die hierbij in de toekomst van belang zullen zijn. Zo zijn de huidige activiteiten in de ontmoetingscentra voor het merendeel afgestemd op ouderen, die van oudsher de belangrijkste bezoekersgroep zijn. Er is echter ruimte om meer te doen voor andere groepen, zoals jongeren, psychisch kwetsbaren, anderstaligen en laaggeletterden. Hoewel er al initiatieven gaande zijn om deze groepen meer te betrekken, liggen er nog kansen om via ontmoetingscentra maatschappelijke participatie en inclusie verder te bevorderen voor álle doelgroepen.

Opmeer heeft bovendien een groot aantal vrijwilligers die een onmiskenbare bijdrage leveren aan het succes van de ontmoetingscentra. Het is van belang om deze groep te blijven koesteren en te zorgen voor voldoende aanwas van nieuwe vrijwilligers. De vergrijzing in Opmeer brengt enerzijds een toenemende vraag naar activiteiten voor ouderen met zich mee, maar biedt anderzijds ook kansen om een grotere groep vrijwilligers te betrekken. Tegelijkertijd is er de uitdaging van het veranderende vrijwilligerslandschap, waar steeds minder mensen zich aanmelden voor bestuursfuncties. De gemeente en sociaal beheerders zetten zich momenteel in om dit te adresseren, door jongeren actief te werven voor vrijwilligerswerk en een goede matching te realiseren.

Ten slotte is ontmoetingscentrum de Schakel in Spanbroek beperkt in de ruimtes die het tot beschikking heeft, waardoor er niet meerdere ruimtes tegelijkertijd gebruikt kunnen worden voor activiteiten.

2.3 Omgevingsanalyse

De gemeente Opmeer staat bekend om haar hechte en betrokken gemeenschap, waar veel aandacht is voor elkaar. De grote mate van vrijwilligerswerk is een belangrijk kenmerk van de gemeente, en er is goed zicht op de diverse behoeften van haar inwoners. In vergelijking met andere gemeenten heeft Opmeer echter te maken met een vergrijzing die in de toekomst alleen maar verder zal toenemen. Deze demografische verschuiving biedt zowel uitdagingen als kansen voor de toekomst.

Sociaal gezien zal de vergrijzing de vraag naar ontmoetingsplekken en -activiteiten vergroten, terwijl tegelijkertijd meer ouderen beschikbaar zullen zijn voor vrijwilligerswerk. Dit biedt een kans om het vrijwilligersbestand verder uit te breiden en de sociale cohesie te versterken. De toegenomen beschikbaarheid van vrijwilligers kan de gemeenschap helpen efficiënter om te gaan met de toekomstige uitdagingen die de vergrijzing met zich meebrengt, zoals zorg-gerelateerde hulp en specifieke woonvormen.

Economisch gezien zal er een grotere druk komen te liggen op gemeentelijke middelen, bijvoorbeeld door de toename van zorgbehoeften en mantelzorgers. Tegelijkertijd biedt de

toename van vrijwilligerswerk een kans om deze druk te verlichten en de efficiëntie van lokale voorzieningen en activiteiten te vergroten.

Daarnaast spelen technologische ontwikkelingen een steeds grotere rol in de samenleving van Opmeer. Zo is onder jongeren een verschuiving te zien in de manier waarop zij elkaar ontmoeten, waarbij digitale ontmoetingen en hybride vormen van samenkomen steeds normaler worden.

Politieke omgeving

In de Opmeerse politiek krijgen de doelstelling participatie, inclusie, leefbaarheid en preventie veel aandacht. Deze doelstellingen sluiten aan bij verschillende beleidsstukken, waaronder bijvoorbeeld de ambities uit het coalitieakkoord Vitaal Opmeer, de Toekomstvisie 2030, het Pact van West-Friesland en de Nota Sociaal Domein.

Zo benadrukt de Nota Sociaal Domein dat ontmoetingscentra, samen met de betrokkenheid van de inwoners, de ruggengraat van de wijk vormen. Ze hebben een positieve invloed op de gemeenschap, onder andere door het bieden van vrijwilligerswerk, het tegengaan van vereenzaming, het creëren van nieuwe sociale contacten en het organiseren van nieuwe activiteiten. Ontmoetingscentra vervullen een essentiële functie voor alle inwoners, met name voor degenen die extra ondersteuning nodig hebben. Ze bieden bovendien de mogelijkheid om preventief in te spelen op maatschappelijke vraagstukken, door het aanbieden van samenhangende en diverse activiteiten die de gehele gemeente ten goede komen.

Hoofdstuk 3: Visie

Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van een tweesporige onderzoeks-aanpak: een combinatie van literatuuronderzoek en kwalitatieve input vanuit de samenleving.

Ten eerste is een literatuurstudie uitgevoerd, waarin relevante beleidsdocumenten en eerdere rapporten met betrekking tot ontmoetingscentra (voorheen wijksteunpunten) in de gemeente Opmeer zijn geanalyseerd. Belangrijke documenten in deze analyse zijn onder andere het beleidskader "Wijksteunpunten en dorpshuizen: Een verreikende verrijking" (2016) en het rapport "Sterke wijksteunpunten – Verkenning naar kansen voor doorontwikkeling wijksteunpunten gemeente Opmeer" van DSP-groep (2022).

Daarnaast is een uitgebreide stakeholdersanalyse uitgevoerd, zie bijlage 1. In het kader daarvan zijn gesprekken gevoerd met diverse belanghebbenden, waaronder de gemeenteraad, Adviesraad Sociaal Domein, sociaal beheerders, ambtenaren, stichtingen en inwoners. Tijdens deze gesprekken zijn inzichten verzameld over de gewenste doorontwikkeling van de ontmoetingscentra en is input opgehaald voor het locatieonderzoek.

De bevindingen uit beide onderzoekslijnen vormen samen de basis voor de visie op de toekomst van de ontmoetingscentra in Opmeer en het bijbehorende locatieonderzoek.

3.1. Gewenste situatie

De ontmoetingscentra in de gemeente Opmeer zijn van grote waarde voor de gemeenschap. Ze zijn plekken van verbinding, ondersteuning en participatie. In de gewenste situatie:

- Zijn de ontmoetingscentra breed toegankelijk, aantrekkelijk voor alle doelgroepen en goed verspreid over de gemeente.
- Is het activiteitenaanbod divers, inclusief en vraaggericht vanuit initiatieven van inwoners en vrijwilligers.
- Zijn vrijwilligers en inwoners actief, betrokken en gewaardeerd.
- Zijn locaties toekomstbestendig en voldoen aan de fysieke eisen van duurzaamheid, toegankelijkheid en multifunctioneel gebruik.

Op dit moment ontbreekt een heldere en gedeelde definitie van wat een ontmoetingscentrum precies is en hoe het idealiter functioneert. Deze visie geeft richting aan de verdere ontwikkeling door uitgangspunten te formuleren, gebaseerd op bestaand beleid, eerdere onderzoeken en gesprekken met betrokkenen.

3.1.2. Uitgangspunten

Bij het opstellen van deze visie is voortgebouwd op aanbevelingen uit het beleidskader "Wijksteunpunten en dorpshuizen: Een verreikende verrijking" (2016). Belangrijke elementen hieruit zijn:

- Het creëren van een vraaggericht aanbod;

- Bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen die moeite hebben hun behoeften kenbaar te maken;
- Toekomstbestendigheid;
- Versterken van de sociale samenhang binnen de dorpskernen.

Deze uitgangspunten zijn verwerkt in de volgende vijf pijlers die richtinggevend zijn voor de doorontwikkeling van de ontmoetingscentra.

Pijler 1: Preventie & Samenwerking

Ontmoetingscentra spelen een cruciale rol in het bevorderen van preventie en vroeg signalering, waarbij zij als laagdrempelige en toegankelijke plekken fungeren voor inwoners van Opmeer. De ontmoetingscentra zijn niet enkel fysieke ontmoetingsplekken, maar ook strategische locaties waar preventie en zorg elkaar ontmoeten.

- *Ontmoetingscentra bieden een informele setting waar inwoners zonder verplichtingen of drempels in contact kunnen komen met zorgprofessionals, maatschappelijke werkers en andere betrokkenen.*

Laagdrempelige toegang maakt het makkelijker voor inwoners om vragen te stellen, zorgen te uiten en eventueel doorverwezen te worden naar hulp of begeleiding. Door nauwe samenwerking met zorginstanties kan er in een vroeg stadium opgetreden worden bij opkomende problemen zoals eenzaamheid, psychische klachten, of andere zorgbehoeften. Het belang van vroeg-signalering is groot, omdat het de effectiviteit van de zorg vergroot en het risico op zwaardere zorgtrajecten verkleint. Hierbij is het belangrijk dat deze samenwerking laagdrempelig is en dat zorgverleners makkelijk toegankelijk zijn voor inwoners die niet per se een formeel zorgtraject willen starten.

Door ontmoetingscentra als belangrijke schakels in preventie en vroeg-signalering te positioneren, ontstaat een sociaal vangnet zich gesteund voelen en waar de zorgbehoefte op een natuurlijke manier wordt herkend en opgepakt.

Pijler 2: Toegankelijk, zichtbaar en verspreid

De ontmoetingscentra zijn laagdrempelig en uitnodigend voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, achtergrond of levensfase. Om maximale participatie te bereiken:

- Moeten locaties goed zichtbaar, bekend en bereikbaar zijn.
- Is duidelijke informatievoorziening essentieel: inwoners moeten eenvoudig kunnen vinden welke activiteiten waar en wanneer plaatsvinden.
- Zijn vaste aanspreekpunten met heldere bereikbaarheidstijden beschikbaar, zowel voor inwoners als voor maatschappelijke partners.
- Wordt er actief gewerkt aan het gevoel van welkom zijn én de mogelijkheid om zelf initiatief te nemen.

Ontmoetingscentra vormen een belangrijk middel om de sociale cohesie binnen de Opmeerse gemeenschap te versterken. Uit gesprekken met stakeholders en literatuur blijkt dat deze ontmoetingscentra altijd laagdrempelig, aantrekkelijk en toegankelijk moeten zijn voor álle inwoners.

Zichtbaarheid en bekendheid
Maximale inwonersparticipatie vereist dat ontmoetingscentra en hun activiteiten breed bekend en goed zichtbaar zijn. Goede en toegankelijke informatievoorziening helpt inwoners om eenvoudig te ontdekken welke activiteiten waar en wanneer plaatsvinden.

Bereikbaarheid
Naast heldere communicatie is het essentieel dat ontmoetingscentra vaste contactpersonen hebben met duidelijke bereikbaarheidstijden. Dit geldt zowel voor inwoners die meer willen weten over activiteiten, als voor organisaties die ruimtes willen huren.

Verder moeten de ontmoetingscentra ook fysiek bereikbaar zijn voor inwoners uit alle dorpskernen. Voor een goede spreiding en toegankelijkheid is het van belang dat ontmoetingscentra evenwichtig verdeeld zijn over de gemeente Opmeer.

Toegankelijkheid
Inwoners moeten het gevoel hebben dat ontmoetingscentra altijd toegankelijk zijn, ongeacht hun levensfase. Ze moeten hun behoeften kunnen aangeven, bijvoorbeeld via aanwezige sociaal beheerders. Ook is het belangrijk dat inwoners betrokken kunnen zijn bij het ontmoetingscentrum, bijvoorbeeld via beheer, vrijwilligerswerk, activiteiten of het aanbieden van diensten.

Pijler 3: Vraaggericht en inclusief aanbod
Een ontmoetingscentrum is een plek waar niets moet, maar waar veel mogelijk is. Het aanbod van activiteiten is afgestemd op wat inwoners nodig hebben of graag willen doen. In bijlage 2 en 3 wordt een overzicht weergegeven van de behoeften per doelgroep en gewenste en huidige activiteiten, deze lijst is niet limitatief.

- Activiteiten worden op basis van vraag georganiseerd en regelmatig geëvalueerd.
- Er is ruimte voor maatwerk, spontane ideeën en nieuwe initiatieven.
- Het bestaande aanbod voor ouderen blijft behouden, maar er is ook ruimte voor andere doelgroepen.
- Kwetsbare groepen krijgen extra aandacht, ook als zij zelf hun wensen minder goed kenbaar kunnen maken.
- Inwoners kunnen zelf activiteiten organiseren en mede vormgeven aan het aanbod.

Ontmoetingscentra bieden inwoners een plek om elkaar te ontmoeten zonder verplichtingen — het ‘ont-moeten’. Het is niet noodzakelijk voor elke doelgroep aparte activiteiten aan te bieden. Belangrijker is dat mensen zich welkom voelen, weten waar ze terechtkunnen en hun

wensen kunnen uitspreken, bijvoorbeeld via vaste contactpersonen of door zelf activiteiten te initiëren en organiseren.

Een vraag-gestuurde aanpak staat hierbij centraal: het aanbod moet aansluiten op de actuele behoeften van de gemeenschap en flexibel genoeg zijn om mee te bewegen met veranderende omstandigheden. Nieuwe activiteiten ontstaan vooral vanuit de vraag binnen de samenleving. Alleen als het maatschappelijk belang daarom vraagt, kan het nodig zijn om aanbod aan te bieden dat niet direct uit de vraag voortkomt. Specifieke aandacht is er voor kwetsbare groepen die hun behoeften minder makkelijk kenbaar maken.

De inwoners zelf spelen een cruciale rol: zij vormen het kloppende hart van de ontmoetingscentra, zowel als bezoekers als vrijwilligers. Wanneer inwoners meer initiatieven nemen en activiteiten organiseren, ontstaat er meer ruimte voor nieuwe vraag vanuit verschillende doelgroepen. De rol van de gemeente is vooral faciliterend en ondersteunend.

Pijler 4: Vrijwilligers als dragende kracht

Vrijwilligers vormen het hart van de ontmoetingscentra. Hun inzet is onmisbaar voor de continuïteit en levendigheid van de locaties.

- Er wordt actief geworven en geïnvesteerd in behoud en begeleiding.
- Vrijwilligers krijgen taken die aansluiten bij hun talenten en interesses.
- Waardering wordt zichtbaar en voelbaar, bijvoorbeeld via bijeenkomsten of persoonlijke aandacht.
- Er wordt gekeken naar verbreding van de vrijwilligersgroep, bijvoorbeeld door jongeren of statushouders te betrekken.
- Vrijwilligers dragen niet alleen bij aan activiteiten, maar kunnen ook meedenken over beleid en beheer.

Vrijwilligers spelen momenteel een cruciale rol in het voortbestaan van de ontmoetingscentra en blijven dat ook in de toekomst. Opmeer kent relatief gezien een hechte en betrokken gemeenschap. Toch kan het, net als in andere gemeenten, soms lastig zijn om voldoende vrijwilligers te vinden en te behouden, vooral voor de bestuursfuncties blijkt dit lastig binnen Opmeer. Gezien de vergrijzing en de veranderende samenleving bestaat het risico dat het in de toekomst steeds moeilijker wordt om voldoende vrijwilligers te werven en te behouden. Dit vraagt blijvende aandacht en gerichte inzet.

Daarom is het van groot belang dat de ontmoetingscentra blijven investeren in het werven en behouden van vrijwilligers, in nauwe samenwerking met sociaal beheerders, inwoners en lokale organisaties. Vrijwilligers moeten actief en maximaal betrokken blijven bij het functioneren van de ontmoetingscentra en zich gewaardeerd voelen.

Pijler 5: Toekomstbestendig: Organisatorisch, financieel en fysiek duurzaam

De ontmoetingscentra moeten uitnodigende plekken zijn die aansluiten bij de eisen en wensen van deze tijd. Ze zijn bedoeld als levendige en toegankelijke ontmoetingsplekken voor diverse gebruikersgroepen, waarin duurzaamheid en flexibiliteit centraal staan.

- Ontmoetingscentra zijn organisatorisch robuust, zelfvoorzienend en toekomstbestendig, zodat ze op lange termijn hun functie kunnen blijven vervullen zonder afhankelijk te zijn van tijdelijke subsidies of externe steun.
- Gebouwen zijn energiezuinig en goed toegankelijk, ook voor mensen met een beperking.
- Ruimtes kunnen flexibel worden gebruikt, ook door maatschappelijke organisaties of lokale initiatieven.
- Zowel digitale als fysieke drempels worden actief weggenomen.
- De uitstraling en inrichting sluiten aan bij de behoeften van verschillende gebruikersgroepen.

Ontmoetingscentra moeten toekomstbestendig zijn, waarbij zelfvoorzienend, flexibel en robuust belangrijk zijn. De fysieke kwaliteit van locaties dienen goed onderhoud te blijven. Locaties moeten duurzaam en toegankelijk zijn. Gebouwen zijn duurzaam, energiezuinig en rolstoeltoegankelijk. Zowel digitale als fysieke drempels worden waar mogelijk weggenomen. Daarnaast moet het ontmoetingscentra voldoende ruimtes hebben om gedeeld gebruik van de ruimtes, met eventueel maatschappelijke organisaties, te bevorderen.

Zie hoofdstuk 4 voor de criteria, die middels deze visie worden vastgesteld, waar een ontmoetingscentra aan moet voldoen.

3.2 Doelen en middelen

Aan de hand van bovenstaande pijlers van de visie en om de ontwikkeling van de ontmoetingscentra goed te kunnen volgen en bijsturen, worden de volgende doelstellingen gehanteerd.

1. Versterkte samenwerking met maatschappelijke partners

- Doel: Het bevorderen van meer gezamenlijk aanbod en aansluiting op bestaande voorzieningen, met een focus op preventie en vroeg signalering om tijdig in te spelen op behoeften en problemen.

Samenwerking met lokale en professionele organisaties is cruciaal voor een divers en relevant aanbod. Ontmoetingscentra kunnen zo een belangrijke rol spelen in het sociaal domein, als toegankelijke plekken waar inwoners en professionals elkaar op natuurlijke wijze ontmoeten. Momenteel wordt al samengewerkt met professionele organisaties bij het opzetten van activiteiten, zoals bij de Buurtkamer. Het is belangrijk deze samenwerking voort te zetten en waar mogelijk te intensiveren zodat ontmoetingscentra een laagdrempelige plek worden waar preventie en vroeg signalering plaatsvinden.

Hiervoor is nodig:

- Gezamenlijk activiteiten blijven organiseren en eventueel intensiveren.
- Signalen van hulpbehoefte vroegtijdig herkennen.
- Bieden van lichte, preventieve ondersteuning dichtbij huis (bijv. hulp bij administratie, doorverwijzing, sociaal contact).

Belangrijke samenwerkingspartners zijn hierbij:

- Scholen, sportverenigingen, bibliotheken, kerken, culturele instellingen.
- Welzijnsorganisaties zoals Leviaan, huisartsen, GGZ-instellingen, wijkteam.
- Stichting Raad&Daad, die met huisbezoeken signalen opvangt.

Toelichting:
Om het activiteitenaanbod divers, inclusief en vraaggericht aan te bieden is goede samenwerking en afstemming met de stakeholders, zoals scholen, de bibliotheek, kerken, het wijkteam, sportverenigingen en welzijnsorganisaties vereist. De ontmoetingscentra dienen aan te sluiten op bestaande voorzieningen binnen de gemeente. Nieuwe activiteiten worden opgezet in samenwerking met de maatschappelijk partners. Omdat de kwetsbare doelgroepen vaak moeite hebben met het zelf formuleren van hun behoeften, is het van groot belang dat betrokken zorgorganisaties – zoals GGZ-instellingen, huisartsen, Leviaan en het wijkteam – een actieve rol spelen in het signaleren van behoeften en het vormgeven van passend aanbod.

Daarnaast spelen ontmoetingscentra een cruciale rol spelen in het vroeg signaleren van zorgbehoeften en de preventieve zichtbaarheid van zorg- en welzijnsmedewerkers. De vraag om preventief te werken en zichtbaar te zijn in de leefwereld van burgers neemt steeds meer toe. De aanwezigheid en met name zichtbaarheid van zorg- en welzijnsmedewerkers in de samenleving zal hiervoor moeten worden vergroot. Hierbij is het belangrijk dat deze samenwerking laagdrempelig is en dat zorgverleners makkelijk toegankelijk zijn voor inwoners die niet per se een formeel zorgtraject willen starten. De ontmoetingscentra zijn bij uitstek plekken waar preventie kan worden ingebed in de dagelijkse sociale interacties. Dit kan door bijvoorbeeld informele gesprekken te voeren over gezondheid, welzijn en sociale problematiek. Inwoners worden actief aangemoedigd om signalen van hulpbehoefte te delen en kunnen worden geholpen door zowel professionals als medebewoners.

Ontmoetingscentra en het wijkteam vervullen hierin een betekenisvolle rol in bijvoorbeeld het bieden van lichte, preventieve ondersteuning. Denk aan hulp bij het ordenen van post, het invullen van formulieren, of het bieden van uitleg over contact met overheidsinstanties. Daarnaast zorgt de stichting Raad&Daad ook voor een vorm van preventieve hulp aangezien zij op huisbezoeken bij ouderen gaan. Dergelijke voorzieningen dragen bij aan vroeg signalering en kunnen voorkomen dat zwaardere vormen van zorg in de toekomst nodig worden.

2. Toename in bezoekersaantallen uit diverse doelgroepen.

- Doel: Een toename van het aantal bezoekers, met name onder jongeren, werkenden en nieuwe inwoners.

Uit dit onderzoek blijkt dat de grootste en meest structurele vraag naar activiteiten komt van de oudere doelgroep. Daarom blijft het belangrijk om het bestaande aanbod voor ouderen te behouden, terwijl er ruimte blijft voor uitbreiding of aanpassing op basis van de behoeften van andere groepen. Op dit moment zijn de openingstijden van de ontmoetingscentra beperkt, vaak tot kantooruren. Avond- en weekendopenstelling vindt nu alleen plaats op aanvraag of voor specifieke activiteiten. Om ook andere doelgroepen aan te trekken, zoals werkenden, jongeren en verenigingen is meer flexibiliteit nodig. Idealiter heeft Opmeer flexibele open ontmoetingscentra, met ruime openingstijden, mogelijk gemaakt door samenwerking en vrijwillige inzet.

Dat vraagt om:

- Meer inzet van vrijwilligers op verschillende tijdstippen.
- Structurele samenwerking met verenigingen of maatschappelijke organisaties die zelfstandig activiteiten kunnen organiseren buiten reguliere tijden.
- Onderzoeken van uitbreiding van de personele capaciteit op termijn, eventueel gefaseerd.

Toelichting:
Een verruiming van de openingstijden kan helpen in het aantrekken van een bredere doelgroep tot de ontmoetingscentra. Ruimere en flexibelere openingstijden vergroten de toegankelijkheid van de centra voor een bredere en meer diverse doelgroep, waaronder inwoners die overdag werken of studeren.

Een verruiming van de openingstijden brengt echter praktische en organisatorische uitdagingen met zich mee. Op dit moment werken de sociaal beheerders totaal 60 uur voor de ontmoetingscentra. Dit kan onvoldoende zijn om een structurele verruiming van de openingstijden mogelijk te maken zonder behulp van meer inzet van vrijwilligers. De aanwezigheid van een sociaal beheerder of kundige vrijwilligers blijft cruciaal voor het effectief functioneren van de ontmoetingscentra. Grotere inwonersparticipatie kan aan deze vraag voldoen. Inwoners kunnen hier, al dan niet als vrijwilligers een cruciale rol spelen in het mogelijk maken van een verruiming van de openingstijden en op deze manier meer doelgroepen aantrekken. Ten slotte kan structurele samenwerking met vereniging of maatschappelijke organisaties die zelfstandig activiteiten kunnen organiseren, eventueel buiten de werktijden om, het aantal bezoekers laten toenemen.

3. Verbeterde bekendheid en communicatie

- Doel: Inwoners weten waar ze terecht kunnen en zijn goed geïnformeerd over het aanbod.

Een goed functionerend ontmoetingscentrum is zichtbaar, vindbaar en bereikbaar – zowel fysiek als digitaal. Deze communicatie-inspanningen dragen bij aan het versterken van het gevoel van eigenaarschap bij inwoners.

Dat vraagt om:

- Eén centrale website voor alle ontmoetingscentra, met overzicht van activiteiten, ruimtes en contactpersonen.
- Aanvullende communicatie via sociale media om ook jongere doelgroepen te bereiken.
- Traditionele media (folders, krant, huis-aan-huisbladen) blijven essentieel voor ouderen en minder digitaal vaardige inwoners.
- Duidelijke contactmomenten: Elk ontmoetingscentrum heeft vaste tijden waarop er iemand bereikbaar is voor vragen, reserveringen of overleg.

Toelichting:
Het is essentieel dat inwoners goed op de hoogte zijn van de activiteiten die in de gemeente worden aangeboden. Om dit te bereiken, moeten naast de website, verschillende communicatiekanalen worden ingezet. Mond-tot-mondreclame blijkt hierbij vaak effectief, maar digitale toegankelijkheid is ook van groot belang. OpmeerLeeft.nl is een goed voorbeeld van een platform waar inwoners gemakkelijk informatie kunnen vinden over activiteiten en evenementen binnen de gemeente. Deze website biedt een redelijk compleet overzicht van diverse initiatieven, van lokale activiteiten tot hulpvragen. Echter is een aparte, centrale website voor de ontmoetingscentra noodzakelijk om alle activiteiten van deze locaties te bundelen en beter zichtbaar te maken. Ontmoetingscentrum de Lindehof beschikt over een website met een overzicht van alle activiteiten, maar dit geldt niet voor de ontmoetingscentra De Schakel en het Theresiahuis. Sinds de verantwoordelijkheid voor de exploitatie bij de gemeente ligt, wordt er gewerkt aan een gezamenlijke website voor alle drie de ontmoetingscentra. Dit is al een mooie stap richting een goede informatievoorziening richting de inwoners toe.

Daarnaast kan het nuttig zijn om de sociale media kanalen van de gemeente meer te benutten, of zelfs aparte accounts voor de ontmoetingscentra aan te maken. Dit zou vooral de jongere doelgroep kunnen aanspreken. Tegelijkertijd moet er rekening worden gehouden met de oudere generatie, voor wie de digitale middelen minder toegankelijk zijn. Dit kan door ook via de traditionele manieren te blijven communiceren, bijvoorbeeld via de krant en de dagbladen.

Het moet voor inwoners duidelijk zijn wie ze kunnen bereiken en op welke tijden, zowel telefonisch als fysiek, wanneer ze contact willen opnemen met een ontmoetingscentrum. Dit kan met behulp van de gezamenlijke website, of folders voor de ontmoetingscentra waarop duidelijk wordt vermeld wie wanneer aanwezig is en hoe deze bereikt kan worden.

Voor wat betreft de fysieke bereikbaarheid blijkt uit het onderzoek dat hoewel de huidige ontmoetingscentra in geografisch opzicht een redelijke dekking bieden, er in Aartswoud ook behoefte is aan een ontmoetingslocatie. Rekening houdend met het aantal inwoners in Aartswoud kan een ontmoetingsplek in plaats van een volwaardig ontmoetingscentrum aan de vraag voldoen. In bijlage 4 zijn een aantal locaties benoemd die als potentieel ontmoetingsplek binnen Aartswoud kunnen dienen.

4. Stimuleren vrijwilligersbetrokkenheid (aantal, diversiteit).

- Doel: Grotere en meer diverse groep vrijwilligers, met blijvende inzet.

Vrijwilligers vormen de spil van de ontmoetingscentra. Daarom is het van belang dat hun inzet wordt versterkt en duurzaam ondersteund. Het sterke vrijwilligersnetwerk vergroot de veerkracht van de ontmoetingscentra en maakt verruiming van het aanbod mogelijk.

Dat vraagt om:

- Blijvende aandacht en stimuleren van vrijwilligers .
- Inzetten op behoud en werving via lokale initiatieven, sociale netwerken, scholen en bijvoorbeeld inburgeringstrajecten.
- Vrijwilligers waarderen met persoonlijke aandacht, evenementen en opleidingskansen.
- Afstemming tussen draagkracht en draaglast: vrijwilligers doen wat bij hen past.
- Stimuleren van meer betrokkenheid van 66+ers, jongeren en statushouders.

Toelichting:
Het stimuleren van de vrijwilligersbetrokkenheid is een blijvend aandachtgebied. Zoals gesteld zijn zij de drijvende kracht achter de ontmoetingscentra. Het is van belang om de ontmoetingscentra zo te positioneren dat het van, voor en door vrijwilligers gedragen is en blijft.

Vrijwilligers moeten niet overbelast worden, zich gewaardeerd voelen, gezien worden en regelmatig een blijk van waardering ontvangen. Een belangrijke stap in dit proces is om vrijwilligers niet teveel te belasten en ze te koppelen aan werkzaamheden waar zij energie van krijgen - die zij leuk vinden en graag uitvoeren. Draagkracht en draaglast dienen hier goed in balans te zijn. Verder is en blijft het belangrijk om de waardering voor vrijwilligers te behouden en te versterken. Het organiseren van bijeenkomsten of evenementen, bijvoorbeeld meerdere keren per jaar, kan bijdragen aan het gevoel van betrokkenheid. Bovendien is het belangrijk om de 66+ groep actief te benaderen, bijvoorbeeld door de huidige vrijwilligersmarkten die zich specifiek op deze leeftijdsgroep richten, zoals het initiatief 'Opmeer in het Licht'. De Stichting Raad&Daad heeft hier ook een belangrijke rol met de huisbezoeken die zij uitvoeren.

Verder kan ook gedacht worden aan het meer betrekken van vrijwilligers uit andere doelgroepen, zoals jongeren in het kader van hun studie / opleiding, of statushouders in het kader van hun inburgering en het opdoen van werkervaring.

Het onderhouden van relaties met organisaties is eveneens cruciaal, aangezien zij in staat zijn potentiële opvolgers voor vrijwilligersfuncties vast te leggen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van contracten of andere samenwerkingsvormen. Het is essentieel om deze mensen niet te verliezen, maar hen actief te behouden en in te zetten binnen het netwerk van ontmoetingscentra. Dit alles zal bijdragen aan het versterken van het netwerk en het waarborgen van een toekomstbestendig aanbod binnen de ontmoetingscentra.

5. Toekomstbestendigheid: Stimuleren van lokale betrokkenheid en eigenaarschap

- Doel: Inwoners en vrijwilligers actief betrekken bij programmering en beheer.

De ontmoetingscentra zijn er voor én door de inwoners. Daarom is het essentieel om lokale betrokkenheid en eigenaarschap actief te stimuleren. Inwoners en vrijwilligers worden nauw betrokken bij de programmering en het beheer van de centra. De gemeente blijft daarin vooral een betrokken partner die ruimte wil geven aan lokale kracht en eigenaarschap.

Hiervoor is nodig:

- Een faciliterende en verbindende rol voor de gemeente:
    - Faciliteren: Ondersteunen van bewonersinitiatieven en het stimuleren van vrijwilligersstructuren.
    - Verbinden: Bevorderen van samenwerking tussen organisaties en netwerken.
    - Investeren: In gebouwen, ondersteuning en procesbegeleiding.
    - Luisteren: Structurele dialoog met inwoners en gebruikers van de centra.
- Een actieve participerende rol van inwoners:
    - Betrokkenheid: Actief meedenken, meepraten en mee-organiseren van activiteiten en het beheer van de centra. Dit kan zowel als vrijwilliger zijn, als door het aandragen van ideeën en wensen.
    - Eigenaarschap: Het nemen van verantwoordelijkheid voor het welzijn van de ontmoetingscentra, waardoor deze écht van de gemeenschap worden.
    - In de toekomst wordt samen met de gemeenschap gekeken of de huidige bestuursvorm voldoet en naar andere duurzame beheervormen. De gemeente blijft in dat geval partner in ondersteuning en toezicht.

Toelichting:
In 2025 heeft de gemeente Opmeer, als maatregel op verzoek van verschillende stichtingen, het beheer van de ontmoetingscentra overgenomen. Het doel hiervan was om van de centra sterke, levendige en toekomstbestendige plekken te maken. Er dient een evaluatie plaats te vinden op de huidige rechtsvorm om te kunnen beoordelen of deze situatie toekomstbestendig

is en voldoet aan alle verwachtingen. Door de ontmoetingscentra in het beheer te houden van de gemeente bestaat het risico dat inwoners meer ‘afstand’ ervaren tot de ontmoetingscentra en daarom niet maximaal participeren. De gemeente neemt idealiter vooral een faciliterende rol in: zij ondersteunt initiatieven en biedt waar nodig financiële hulp, maar stuurt niet actief op het dagelijkse beheer. Een goed voorbeeld hiervan is het sociaal wijksteunpunt PostaanZee in Egmond aan Zee, dat volledig door vrijwilligers wordt gerund zonder winstoogmerk, zie bijlage 5.

3.3 Conclusie

Ontmoetingscentra zijn meer dan gebouwen; ze zijn belangrijke sociale plekken waar mensen zich gezien, gehoord en verbonden voelen. Ze versterken sociale cohesie, welzijn en participatie. Door samen te werken met inwoners, vrijwilligers en partners, kunnen we deze centra door-ontwikkelen tot duurzame, inclusieve gemeenschapsvoorzieningen.

De doorontwikkeling van de ontmoetingscentra in Opmeer biedt kansen om het sociale netwerk te versterken, de participatie te bevorderen en diverse doelgroepen te betrekken. Dit vereist een flexibele, vraaggerichte aanpak, inzet op vrijwilligerswerving en het vermogen om in te spelen op veranderende behoeften.

De doorontwikkeling van de ontmoetingscentra in Opmeer versterkt de sociale cohesie, zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving. Er is breed draagvlak voor het toegankelijk maken van de centra en het uitbreiden van het aanbod, met aandacht voor de diverse doelgroepen. Inwoners spelen een cruciale rol, zowel als vrijwilligers als initiators van activiteiten. Het bestaande aanbod voor ouderen moet behouden blijven, met ruimte voor uitbreiding op basis van de veranderende behoeften van andere doelgroepen.

Hoofdstuk 4 Locaties

Naast het opstellen van een visie heeft de gemeenteraad in mei 2024 het besluit genomen om te onderzoeken in hoeverre de huidige locatie in Opmeer/Spanbroek voldoet aan de gestelde criteria voor een ontmoetingscentrum en of deze locatie toekomstbestendig is. Daarnaast is gevraagd te verkennen welke alternatieve locaties in Spanbroek geschikt zouden kunnen zijn om als ontmoetingscentrum te fungeren. Onderstaand is de uitwerking van dit onderzoek en zijn de conclusies weergegeven.

4.1 Werkwijze

Voor het onderzoek naar geschikte locaties voor een ontmoetingscentrum in Spanbroek is de volgende werkwijze toegepast. Op basis van gesprekken en bijeenkomsten met diverse stakeholders is een set criteria opgesteld waaraan een toekomstbestendig ontmoetingscentrum idealiter moet voldoen. Tevens is de vraag over een potentiële locatie voor Opmeer/Spanbroek gesteld. De criteria zijn gebruikt om zowel bestaande als potentiële nieuwe locaties te beoordelen. Bij deze beoordeling is gewerkt met een beoordelingsschaal van 1 tot 3. In bijlage 6 wordt per criterium de definitie en uitleg over de meetbaarheid en normering gegeven.

De totaalscore per locatie geeft een indicatie van de mate waarin een locatie voldoet aan de gestelde criteria. Op basis daarvan en de gesprekken met de stakeholders is vastgesteld in hoeverre een locatie geschikt is als toekomstbestendig ontmoetingscentrum.

4.2 Bestaande ontmoetingscentra

De ontmoetingscentra De Schakel, De Lindehof en het Theresiahuis zijn vervolgens aan de criteria getoetst en hebben per criterium een score gekregen, zodat kan worden beoordeeld in hoeverre ze voldoen aan de vereisten voor ontmoetingscentra.

Criteria	De Schakel	De Lindehof	Theresiahuis
Centraal gelegen	3/3	3/3	2/3
Aantrekkelijke uitstraling	1/3	2/3	2/3
Fysieke toegankelijkheid	3/3	3/3	2/3
Multifunctionele inrichting & voldoende ruimtes	1/3	3/3	3/3
Goede akoestiek en geluidswering	1/3	2/3	3/3
Parkeergelegenheid	1/3	1/3	3/3
Keuken	1/3	3/3	2/3
Duurzaamheid	2/3	3/3	2/3
Huisvestingskosten	1/3	3/3	1/3
Veiligheid	3/3	3/3	3/3
Buitenruimte	1/3	1/3	2/3

Totaal punten	**18/33**	**27/33**	**25/33**

4.2.1 Resultaten huidige ontmoetingscentra

Uit het locatie-overzicht en de gesprekken met betrokkenen blijkt dat, alhoewel het ontmoetingscentrum de Schakel zich centraal binnen Spanbroek bevindt, het ontmoetingscentrum op meerdere punten lager scoort als toekomstbestendige locatie.

De belangrijkste knelpunten zijn:

1. Ontbreken van aantrekkelijke uitstraling: De Schakel is gevestigd in een gebouw waar ouderen woonachtig zijn. Hoewel dit de aansluiting op die doelgroep versterkt, beperkt het de aantrekkingskracht op jongere of andere doelgroepen.
2. Ontbreken van flexibiliteit in ruimtegebruik: Er zijn onvoldoende ruimtes beschikbaar die gelijktijdig kunnen worden gebruikt, wat de mogelijkheid tot het organiseren van meerdere activiteiten beperkt.
3. Ontbreken van een keuken: De afwezigheid van een keuken wordt sterk gemist. Momenteel wordt er maandelijks samen gegeten in het ontmoetingscentrum, maar dit is afhankelijk van externe catering. Een eigen keuken zou de zelfstandigheid vergroten en kosten kunnen verlagen wanneer vrijwilligers hierin ondersteunen.
4. Geluidsproblemen: De locatie bevindt zich onder ouderenwoningen, wat leidt tot overlast voor de bewoners bij activiteiten.
5. Onvoldoende parkeergelegenheid: Er is een tekort aan parkeerplekken voor auto's, fietsen en rollators, wat de toegankelijkheid belemmert.

4.2.2 Conclusie onderzoek bestaande locaties

Op basis van deze punten en de bijbehorende score wordt De Schakel als het minst toekomstbestendig beschouwd in vergelijking met de andere ontmoetingscentra. De locaties De Lindehof en Het Theresiahuis worden door belanghebbenden en uit het criteria onderzoek als geschikter beschouwd. Met bovenstaande conclusie is het dan ook noodzakelijk om andere (genoemde) locaties te onderzoeken.

4.2.3 Aandachtspunten overige huidige locaties

De Lindehof

1. De Lindehof kampt met beperkte parkeergelegenheid, wat bij grotere bijeenkomsten tot knelpunten kan leiden voor bezoekers die met de auto, fiets of rollator komen.
2. Net als De Schakel bevindt De Lindehof zich in een woongebouw voor ouderen. Dit kan de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid voor andere doelgroepen – zoals jongeren en jonge gezinnen – beperken.

Theresiahuis

1. Het Theresiahuis is een karakteristiek, maar verouderd gebouw dat gebaat is bij renovatie.

2. Het buitenterrein van het Theresiahuis biedt potentie om een grotere rol te spelen in de ontmoetingsfunctie, maar wordt momenteel onvoldoende benut. Ook dit terrein vraagt om opknapwerkzaamheden om optimaal ingezet te kunnen worden.

Bovenstaande aandachtpunten zijn mee genomen in de gewenste situatie waar naar gewerkt dient te worden bij uitvoering van deze visie als: fysieke locaties voldoen aan eisen van duurzaamheid, toegankelijkheid en multifunctionaliteit.

4.3. Potentiële locaties

Naast te onderzoeken of de locatie Opmeer/Spanbroek geschikt is als locatie voor een ontmoetingscentrum is gevraagd te verkennen welke alternatieve locaties in Opmeer/Spanbroek geschikt zouden kunnen zijn om als ontmoetingscentrum te fungeren. Uit de gesprekken met diverse stakeholders zijn een aantal alternatieve locaties naar voren gekomen welke zouden kunnen dienen als nieuw ontmoetingscentrum binnen Opmeer/Spanbroek. De locaties worden onderstaand weergegeven met een motivatie waarom deze naar voren zijn gekomen in het onderzoek. Voorts zullen de locaties een eerste beschouwing krijgen naar aanleiding van de criteria en de opmerkingen van stakeholders. In bijlage 7 is meer achtergrond informatie over de locaties te vinden.

4.3.1. HOSV

HOSV is meerdere keren genoemd als een geschikte locatie voor een toekomstig ontmoetingscentrum in Spanbroek hierbij worden een tweetal opties genoemd; de kantine en het Knarrenhof. Daarbij wordt echter wel aangegeven dat de locatie niet in de huidige staat hiervoor voldoet. Indien HOSV als locatie voor een ontmoetingscentra wordt aangemerkt zijn hier aanpassingen voor nodig.

4.3.2. De Breestraat 15

Momenteel is de bibliotheek van Opmeer gevestigd aan de Breestraat in Opmeer. Zodra de bouw van het Kindcentrum gereed is, zal de bibliotheek verhuizen naar dit nieuwe gebouw, waardoor de huidige locatie leeg komt te staan. Deze locatie is verschillende keren genoemd als een mogelijke geschikte locatie voor een ontmoetingscentrum. Op 6 juli 2017 heeft de gemeenteraad een besluit genomen betreffende de vrijgekomen locaties welke in ogenschouw genomen dient te worden bij nader onderzoek.

4.3.3. Pastoor Meriusflat

Uit gesprekken met de verschillende stakeholders en interne organisatie van de Gemeente Opmeer is ook de Pastoor Meriusflat genoemd als mogelijke locatie om een ontmoetingscentrum te realiseren, eventueel door het gebouw aan te bouwen.

4.3.4. Leegstaande scholen Meibloem

In Spanbroek zijn nieuwbouwplannen voor de bouw van nieuwe woningen op de terreinen van de huidige basisscholen De Akker en het Ruimteschip en de Muziekschool. Een

ontmoetingscentrum zou goed gecombineerd kunnen worden met de nieuwbouwwoningen op deze locatie volgens respondenten in de stakeholderanalyse. De ligging is centraal, en er is voldoende ruimte beschikbaar om een groot ontmoetingscentrum te realiseren.

4.3.5. Andere locaties die zijn benoemd, maar niet zijn onderzocht zijn:

1. Voormalig Sakaya -restaurant – is verkocht aan een ondernemer.
2. Kindcentrum – onvoldoende ruimte / zit al vol.
3. Parochiekerk Sint Bonifatius in Spanbroek – ligging is decentraal
4. Koenis Dierenzaak – verkocht aan een projectontwikkelaar

4.4 Potentiële locaties vs. Criteria

Zie hieronder de tabel waarin nieuwe mogelijk locaties zijn afgezet tegen de vastgestelde criteria:

Criteria	HOSV-kantine	HOSV-Knarrenhof	Breestraat 15	Pastoor Meriusflat	Scholen Meibloem
Centraal gelegen	3/3	3/3	3/3	3/3	2/3
Aantrekkelijke uitstraling	2/3	3/3	2/3	1/3	3/3
Fysieke toegankelijkheid	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
Multifunctionele inrichting en voldoende ruimtes	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
Goede akoestiek en geluidswering	3/3	2/3	3/3	1/3	2/3
Parkeergelegenheid	3/3	3/3	3/3	2/3	3/3
Keuken	2/3	2/3	2/3	2/3	2/3
Duurzaamheid	2/3	3/3	2/3	2/3	3/3
Huisvestingskosten	2/3	3/3	1/3	2/3	3/3
Realisatiekosten	1/3	2/3	1/3	2/3	2/3
Veiligheid	2/3	3/3	1/3	3/3	3/3
Buitenruimte	3/3	3/3	3/3	2/3	2/3
Totaal punten	**29/36**	**33/36**	**27/36**	**26/36**	**31/36**

Disclaimer:

De verschillen in de uiteindelijke scores van de locaties zijn minimaal en geven een vertekenend beeld, daar de locaties op de diverse criteria verschillend scoren. Daarom is het belangrijk om ook gesprekken met de stakeholders mee te nemen in het locatieonderzoek. Na het afwegen van verschillende mogelijke locaties voor een ontmoetingscentrum in Spanbroek, blijkt dat de beste keuze afhankelijk is van diverse factoren, zoals bereikbaarheid, de beschikbaarheid van ruimte, de behoeften van de doelgroepen, en de kosten voor eventuele verbouwingen. Bovenstaande mogelijkheden moeten zorgvuldig afgewogen worden om te

bepalen welke het beste past bij de behoeften en de beschikbare financiële middelen met betrekking tot het nieuwe ontmoetingscentrum. Daarom is het nodig dat hier nader onderzoek op wordt uitgevoerd. Zie bijlage 7 voor een nadere toelichting op de verschillende locaties.

Hoofdstuk 5: Strategie en beleid (vervolgstappen)

5.1 Strategische keuzes en beleidsmaatregelen

5.1.1. Doelgroepverbreding: jongeren, gezinnen, anderstaligen, kwetsbaren.

De ontmoetingscentra in de gemeente Opmeer worden plekken voor álle inwoners. Om dit te bereiken wordt actief ingezet op het verbreden van de doelgroep: naast ouderen worden ook jongeren, gezinnen, anderstaligen (waaronder statushouders) en kwetsbare inwoners nadrukkelijk bediend. De ontmoetingscentra worden inclusieve, laagdrempelige en inspirerende plekken voor ontmoeting, informatie en ondersteuning, passend bij ieders leefwereld.

Overkoepelende acties doelgroepverbreding:

- Vraaggericht aanbod ontwikkelen: continue ophalen van behoeften per doelgroep.
- Communicatiemix op maat: eigen website, sociale media voor jongeren, folders en huis-aan-huisbladen voor ouderen en minder digitaal vaardigen.
- Ruimere openingstijden zodat doelgroepen ook buiten kantooruren gebruik kunnen maken van de centra.
- Inwoners en vrijwilligers uit deze doelgroepen betrekken bij programmering, zodat aanbod herkenbaar en aantrekkelijk is.
- Fysieke inrichting van de centra afstemmen op een breder gebruik (kinderhoekjes, rustige ruimtes, flexibele indeling).

Specifieke doelgroepen:

1. Jongeren

Knelpunten: Jongeren voelen zich vaak niet aangesproken door het huidige aanbod, dat vooral op ouderen is gericht. Activiteiten sluiten onvoldoende aan bij hun interesses en tijdsbesteding (bijvoorbeeld sport, muziek, digitale vaardigheden).

Acties:

- Avond- en weekendopenstelling uitbreiden i.s.m. jongerenwerk en vrijwilligers.
- Activiteiten ontwikkelen met en voor jongeren (zoals game-avonden, workshops, sport, creatieve sessies).
- Gebruik van sociale media en platforms die jongeren aanspreken.
- Samenwerking met scholen, sportverenigingen, jongerennetwerken en jongerenwerkers.

2. Gezinnen

Knelpunten: Er is weinig gezinsgericht aanbod. Ouders met jonge kinderen zoeken vooral activiteiten buiten schooltijden en in vakanties.

Acties:

- Gezinsvriendelijke activiteiten (koken, spelletjesmiddagen, voorleesmomenten).
- Samenwerkingen met kinderopvang, basisscholen en het consultatiebureau.
- Ruimtes kindvriendelijk en veilig inrichten.
- Informatievoorzieningen voor ouders stimuleren (bijv. opvoedcursussen of inlooptijden voor ouders waarin ze hun vragen kunnen stellen aan een expert en informatie kunnen ontvangen over het opvoeden).

3. Anderstaligen / Statushouders
Knelpunten: Taal en onbekendheid met de omgeving maken deelname moeilijk. Soms drempelvrees of gebrek aan informatie.

Acties:

- Taalcafés, conversatiegroepen en voorlichtingsbijeenkomsten bevorderen.
- Informatievoorziening meertalig aanbieden.
- Koppeling aan vrijwilligerswerk in het ontmoetingscentrum als vorm van participatie en inburgering.
- Samenwerking met taalaanbieders, welzijnsorganisaties en inburgeringscoaches bevorderen.

4. Kwetsbare inwoners
Knelpunten: Moeite met participeren, beperkte mobiliteit, drempels om hulp te vragen of deel te nemen (bijvoorbeeld ouderen met een klein netwerk, mensen met een beperking, mensen in armoede of met psychische klachten)

Acties:

- Laagdrempelige, sociale activiteiten (bijv. koffie-inloop, gezamenlijke maaltijden, dagbesteding).
- Signalering en doorverwijzing mogelijk maken door aanwezigheid van sociaal werkers.
- Activiteiten blijven ontwikkelen in samenwerking met partners zoals Leviaan, Raad&Daad, GGZ en het wijkteam.
- Vrijwilligers inzetten als gastvrouw/-heer om de drempel te verlagen.
- Begeleiding aanbieden bij eerste bezoek of activiteit.

5.1.2. Locatieoptimalisatie: herziening van De Schakel, onderzoek naar HOSV en de Breestraat 15.

De fysieke locatie van de ontmoetingscentra moet beter benut en geoptimaliseerd worden om de toegankelijkheid, duurzaamheid, multifunctionaliteit en aantrekkelijkheid te verhogen voor

verschillende doelgroepen. Dit betreft zowel de inrichting van de ruimtes als de bereikbaarheid van de locaties.

Acties:

- Het verrichten van locatieonderzoek naar een ontmoetingscentrum op een van de genoemde locaties in hoofdstuk 4.
- Mogelijkheden onderzoeken om het parkeerprobleem bij de Lindehof bij grote bijeenkomsten op te lossen.
- Mogelijkheden onderzoeken om de onderhoudsstaat van het Theresiahuis, waaronder het buitenterrein te verbeteren.

4.1.3. Vrijwilligers: gericht op werving, waardering en ondersteuning

Het vergroten van de vrijwilligersbetrokkenheid, zowel in aantal als in diversiteit, is essentieel voor de duurzaamheid van de ontmoetingscentra. Het doel is om een breed en gevarieerd netwerk van vrijwilligers op te bouwen die op lange termijn kunnen bijdragen.

Acties:

- Stimuleren vrijwilligers betrokkenheid
- Werving via diverse kanalen: Vrijwilligers worden geworven via lokale initiatieven, scholen, sociale netwerken en inburgeringstrajecten. Dit kan helpen om diverse doelgroepen aan te spreken, van jongeren tot 66-plussers en statushouders.
- Waardering en opleiding van vrijwilligers: Het is belangrijk dat vrijwilligers zich gewaardeerd blijven voelen en de mogelijkheid blijven krijgen om zich verder te ontwikkelen. De evenementen om vrijwilligers te bedanken en hen in contact te brengen met andere vrijwilligers moeten behouden worden, en eventueel worden versterkt.
- Betrekken van verschillende doelgroepen: Het beleid moet specifiek gericht zijn op het betrekken van ouderen (66+), jongeren en statushouders, zodat de diversiteit in het vrijwilligersbestand toeneemt en vrijwilligers met verschillende achtergronden elkaar kunnen versterken.

5.1.4. Samenwerking: met elkaar, met bibliotheek, Leviaan, De Hoofdzaak, scholen, sportverenigingen.

De ontmoetingscentra moeten functioneren als ontmoetingspunten voor zowel inwoners als professionals. Allereerst is de harmonisatie tussen de drie ontmoetingscentra belangrijk. Denk hier aan bijvoorbeeld harmonisatie op het gebied van prijzen en openingstijden en afstemming van de activiteiten Daarnaast kan samenwerking met lokale organisaties en inwoners het aanbod van de centra verder verrijkt worden, en kunnen sociale problemen tijdig gesignaleerd worden.

Acties:

- Sociaal beheerders stemmen de prijzen, activiteiten en beleid van de drie ontmoetingscentra met elkaar af. Dit zorgt ervoor dat bezoekers consistentie ervaren, ongeacht welk centrum ze bezoeken.
- Gezamenlijke activiteiten met maatschappelijke partners: Er wordt gestreefd naar intensieve samenwerking met organisaties zoals scholen, sportverenigingen, welzijnsorganisaties en zorginstellingen. Deze samenwerking kan leiden tot gezamenlijke activiteiten en het vroegtijdig signaleren van zorg- of welzijnsbehoeften.
- Signalering van hulpbehoefte: De ontmoetingscentra moeten een rol spelen in het vroegtijdig signaleren van zorgbehoeften, bijvoorbeeld door professionals (zoals sociaal werkers of zorgmedewerkers) aanwezig te laten zijn. Dit biedt inwoners laagdrempelige toegang tot ondersteuning.
- Inwoners actief betrekken bij het beheer: De gemeente wil dat inwoners en vrijwilligers actief betrokken zijn bij het programmeren en beheren van de ontmoetingscentra. Inwoners worden actief gevraagd om ideeën aan te dragen voor de programmering en kunnen samen met de sociale beheerders of vrijwilligers activiteiten organiseren. Dit vergroot het eigenaarschap en de lokale betrokkenheid, wat de centra sterker maakt.
- Ondersteuning van bewonersinitiatieven: De gemeente neemt een faciliterende rol op zich, waarbij ze lokale initiatieven ondersteunt, de samenwerking bevordert en investeert in de infrastructuur van de centra.

5.2 Beleidsmaatregelen

- Investeren in digitale en fysieke zichtbaarheid van de centra.
- Harmonisatie van prijzen en voorzieningen tussen centra.
- Ontwikkelen van een gemeente-brede programmering van activiteiten.
- Faciliteren van laagdrempelige inloopmomenten en preventieve ondersteuning.

Op korte termijn dient door de gemeente geïnvesteerd te worden in de digitale en fysieke zichtbaarheid van de ontmoetingscentra, bijvoorbeeld door het realiseren van de website en de social media kanalen. Daarnaast spelen de sociaal beheerders een belangrijke rol in het harmoniseren van de prijzen en de voorzieningen tussen de ontmoetingscentra. De sociaal beheerders werken intensief samen om het aanbod af te stemmen en te zorgen voor consistentie in activiteiten en bereikbaarheid. Tegelijkertijd wordt het Theresiahuis op termijn volledig geïntegreerd in deze harmonisatie. De sociaal beheerders werken nauw samen met een beleidsmedewerker om de harmonisatie van tarieven, vrijwilligers behoud en activiteiten in goede banen te leiden. De beleidsmedewerker zorgt voor de kaders middels bestaand beleid en de vise, terwijl de sociaal beheerders het beleid, waaronder de visie vertalen naar de praktijk.

Op de lange termijn wordt er een gemeente-brede programmering van activiteiten ontwikkeld, waarin alle activiteiten zijn opgenomen, op elkaar aansluiten en geharmoniseerd zijn. Daarnaast worden laagdrempelige inloopmomenten en preventieve ondersteuning

gefaciliteerd, zodat inwoners gemakkelijk toegang hebben tot ontmoeting, informatie en ondersteuning.

Hoofdstuk 6: Implementatie

6.1 Implementatieplan

2025: Start harmonisatie

Acties:

1. Begin van de harmonisatie van de activiteiten, prijzen en procedures tussen de ontmoetingscentra.
2. Oprichting van een gezamenlijke website voor de ontmoetingscentra, met informatie over activiteiten, openingstijden, en faciliteiten.
3. Versterking en stimuleren van het vrijwilligersnetwerk, met nadruk op het aantrekken van diverse vrijwilligersgroepen (o.a. jongeren, statushouders, ouderen).

2025/2026: Opstellen uitvoeringsplan Ontmoetingscentra

Acties:

1. Ontwikkelen van een uitvoeringsplan voor de ontmoetingscentra, met specifieke doelen voor de komende jaren.
2. Bepalen van de benodigde middelen en resources zijn voor de uitvoering van het plan.
3. Uitwerken van concrete acties voor het verhogen van de toegankelijkheid en flexibiliteit van het activiteitenaanbod.

Medio 2026: Besluitvorming over nieuwe locatie Spanbroek en uitbreiding activiteitenaanbod

Acties:

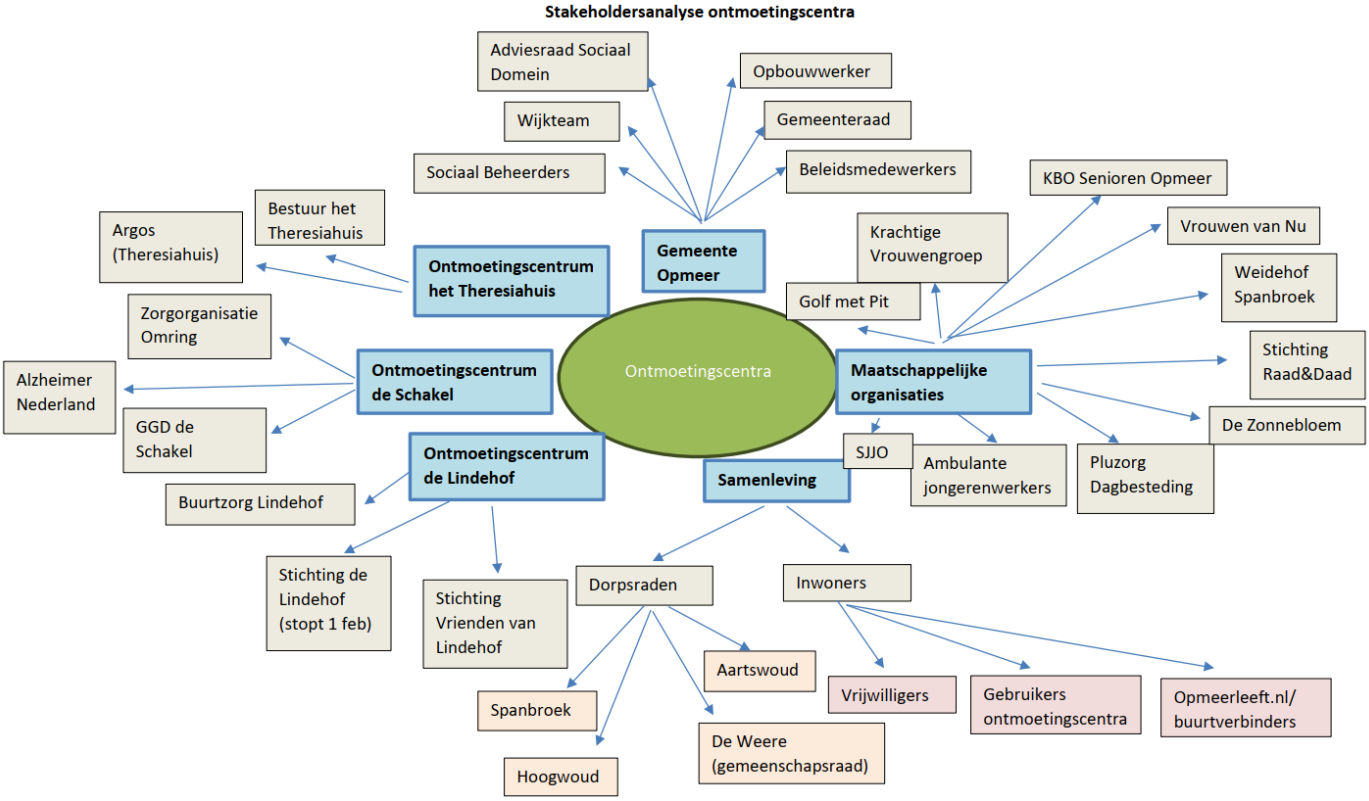
1. Evaluatie van de potentiële locatie in Spanbroek en besluitvorming over de haalbaarheid en benodigde aanpassingen.
2. Uitbreiding van het activiteitenaanbod om diverse doelgroepen te bedienen, met bijzondere aandacht voor jongeren, gezinnen, anderstaligen en kwetsbare inwoners.

2027: Evaluatie voortgang, bijstelling beleid, implementatie nieuwe locatie

Acties:

1. Evaluatie van de voortgang van de implementatie van de nieuwe locatie en het bredere activiteitenaanbod.
2. Bijstellen van het beleid op basis van de evaluatie en feedback van de betrokkenen.
3. Volledige implementatie van de nieuwe locatie in Spanbroek, met uitbreiding van de programma’s en faciliteiten.

Bijlage 1: Stakeholdersanalyse

Bijlage 2: Behoeften Doelgroepen

Huidige situatie

De ontmoetingscentra in de gemeente Opmeer worden op dit moment voornamelijk bezocht door oudere inwoners. Ook het huidige activiteitenaanbod– is vooral op deze doelgroep afgestemd. Andere doelgroepen maken aanzienlijk minder gebruik van de ontmoetingscentra. Met deze visie wordt onderzocht in hoeverre er onder verschillende doelgroepen behoefte bestaat aan (meer of andere) activiteiten binnen de ontmoetingscentra.

Gewenste situatie

De naamswijziging van 'wijksteunpunt' naar 'ontmoetingscentrum' weerspiegelt de wens om een bredere groep inwoners aan te spreken. In deze bijlage is onderzocht of ook andere doelgroepen – zoals jongeren, jonge gezinnen, laaggeletterden, mensen met een migratieachtergrond of mensen met een beperking – interesse hebben in deelname aan activiteiten binnen of rondom de ontmoetingscentra. Daarbij is ook gekeken in hoeverre zij al deelnemen, mogelijk buiten de bestaande ontmoetingscentra om.

In de volgende paragrafen worden op basis van het onderzoek de verschillende doelgroepen en hun behoefte voor meer activiteiten in ontmoetingscentra verder uitgewerkt.

Basisschoolleerlingen (4-12 jaar)

De doelgroep basisschoolleerlingen omvat kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Het aanbod van activiteiten voor deze groep binnen de ontmoetingscentra is momenteel beperkt. Veel van de activiteiten die specifiek gericht zijn op basisschoolleerlingen worden georganiseerd door bijvoorbeeld de sportverenigingen, de basisscholen, de SJJO, en de Gabberweek. Daarnaast organiseert het Kinderdorp in Opmeer elk jaar in de zomer een week lang verschillende activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd en biedt evenementencentrum Pardoes ook activiteiten aan. Zo organiseert Pardoes een aantal avonden per jaar Tio (disco)-avonden voor basisschoolleerlingen uit groep 7 en 8.

Binnen de ontmoetingscentra is Knutselclub De Inka's in de Lindehof momenteel de enige structurele activiteit specifiek gericht op basisschoolkinderen. Deze club richt zich op kinderen uit groep 3 tot en met 8 van de basisscholen in de gemeente en vindt wekelijks plaats op vrijdagmiddag. Binnenkort start in de Schakel een filmclub voor jongeren. Daarnaast start de schaakclub vanaf januari 2026 in de Schakel.

Eerder werd ook in het Theresiahuis een vergelijkbare activiteit aangeboden: CREA-TH, een knutselclub die met succes van start ging. De belangstelling onder kinderen was groot: de eerste groep zat snel vol, waarna een tweede groep werd gestart.

Het ligt voor de hand om bij het ontwikkelen van nieuw aanbod de samenwerking met basisscholen te intensiveren. Hier spelen de opbouwwerkers en sociaal beheerders ook een rol in. Activiteiten worden afgestemd met andere organisaties die activiteiten voor kinderen organiseren, zoals scholen, sportverenigingen, de SJJO, Pardoes of het Kinderdorp. Zo kunnen bestaande netwerken worden benut en kunnen activiteiten beter worden afgestemd.

Pubertijd / Tieners: 11 tot 18 jaar

De doelgroep pubers, oftewel tieners of jongeren in de leeftijd van 11 tot 18 jaar, maakt relatief weinig gebruik van de huidige ontmoetingscentra. Het aanbod voor deze groep verschilt sterk per dorpskern. In de Weere is bijvoorbeeld de Tienerclub actief, die een passend aanbod biedt voor de lokale tieners. In andere dorpskernen daarentegen is er minder

aanbod gericht op deze doelgroep. Op gemeente niveau worden er af en toe activiteiten voor jongeren georganiseerd, maar deze zijn vaak tijdelijk en afhankelijk van specifieke evenementen. Wat ontbreekt, is een vast en doorlopend aanbod dat jongeren structureel aanspreekt.

Gesprekken met belanghebbenden hebben geen eenduidig beeld opgeleverd van de vraag naar (extra) activiteiten voor pubers binnen de ontmoetingscentra. Het lijkt erop dat deze jongeren vooral gebruik maken van andere voorzieningen, zoals sportclubs of verenigingen als Pardoes, en minder behoefte hebben aan activiteiten in een ontmoetingscentrum. Niettemin gaf een kleine groep jongeren uit Opmeer in een onderzoek[1] aan dat er weinig activiteiten zijn in hun vrije tijd en vrijwel het meeste tijd buiten doorbrengen samen met hun vrienden. Een gebrek aan faciliteiten zou resulteren in verveling, met overlast als gevolg. Deze groep benoemt in het onderzoek de behofte aan een eigen ruimte of 'hangplek', waar ze zich zonder verplichtingen kunnen ontmoeten en samen kunnen zijn. Deze behoefte wordt vaak aangeduid als de behoefte aan een 'jongerenontmoetingsplek' (JOP). De eisen die deze jongeren stellen aan zo'n ruimte zijn relatief eenvoudig: een overdekte ruimte met banken en een tv, waar zij samen kunnen zijn in een comfortabele en ongedwongen sfeer. Het ontbreken van zo'n ruimte in Opmeer wordt als een gemis ervaren.

Bij het creëren van een jongerenontmoetingsplek (JOP) dienen er diverse aandachtspunten in acht te worden genomen. Allereerst is het belangrijk om overlast te voorkomen, evenals het gebruik van alcohol, vapen en roken beperken tot wat verantwoord is. Het is van cruciaal belang dat jongeren zich verantwoordelijk voelen voor de ruimte en dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over het gebruik ervan. Om dit te waarborgen, zou er bij voorkeur sprake moeten zijn van een zekere mate van eigenaarschap vanuit de jongeren zelf, bijvoorbeeld door jongeren actief te betrekken bij het beheer van de ruimte. Bovendien dient de jongerenruimte gescheiden te zijn van de andere doelgroepen, het liefst met een eigen ingang, zodat jongeren zich kunnen identificeren met de ruimte en een gevoel van een ‘eigen plek’ kunnen creëren.

Adolescentie: 19 tot 25 jaar

Een belangrijke vraag in het onderzoek was of er behoefte bestaat onder adolescenten, oftewel jongeren in de leeftijd van 19 tot 25 jaar, voor meer activiteiten binnen de ontmoetingscentra. Van de drie ontmoetingscentra in de gemeente Opmeer staat het Theresiahuis het meest bekend om haar activiteiten gericht op adolescenten of jongeren. Deze activiteiten, die het gehele jaar door worden georganiseerd door stichting Argos, richten zich voornamelijk op jongeren uit de Weere. Daarnaast speelt Pardoes in Hoogwoud een belangrijke rol als poppodium. Ook buiten de ontmoetingscentra zijn er plekken waar jongeren samenkomen, zoals in de sportkantines, ‘de Hooghe Heeren’ of ‘Café Vroeg of Laat’. Daarnaast is er vanuit de gemeente Opmeer een opbouwwerker actief met het organiseren van diverse activiteiten voor jongeren.

Uit onderzoek blijkt dat de behoefte aan extra activiteiten binnen de ontmoetingscentra onder deze leeftijdsgroep relatief beperkt is. Jongeren in de gemeente lijken meer gebruik te maken van de bestaande voorzieningen, zoals genoemde poppodium, sportverenigingen, cafés en informele plekken. Gezien de beperkte vraag naar extra aanbod binnen de ontmoetingscentra, is het belangrijk om de bestaande initiatieven en informele ontmoetingsplekken te blijven

[1] Quickscan voor jongerenwerk: Gemeente Opmeer, Link Jongerenwerk, okt-dec 2024, p. 12-3.

ondersteunen en waar mogelijk samen te werken met de adolescenten zelf om activiteiten te ontwikkelen die hen aanspreken, mede via de opbouwwerker.

Volwassen: 26 tot 65 jaar;

Binnen de leeftijdsgroep van 26 tot 50 jaar is er momenteel een beperkt aanbod van specifieke activiteiten in de ontmoetingscentra. Er lijkt weinig vraag te zijn naar activiteiten die exclusief op deze doelgroep zijn gericht, met uitzondering van activiteiten die zich richten op ouders en kinderen, zoals gezinsactiviteiten en opvoedingsondersteuning.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat er ook een behoefte bestaat aan meer gerichte activiteiten voor andere subgroepen binnen de middelbare leeftijd, zoals werklozen of kwetsbare volwassenen. Deze doelgroepen ervaren vaak sociaal isolement en zouden baat hebben bij activiteiten die hen ondersteunen in hun persoonlijke ontwikkeling, werk-gerelateerde vaardigheden, of in het uitbreiden van hun sociale netwerk. Hieronder worden deze specifieke doelgroepen nader besproken.

Ouderen (66+ jaar)

De oudere bevolking vormt momenteel de grootste groep gebruikers van de ontmoetingscentra in de gemeente Opmeer. Dit is een grote groep die onderverdeeld kan worden in vitale ouderen, beperkt vitale ouderen en kwetsbare ouderen.[2] De activiteiten die worden aangeboden sluiten goed aan bij de wensen van deze doelgroep. De mogelijkheid om sociaal contact te hebben en samen activiteiten te ondernemen is voor veel ouderen een belangrijke reden om de ontmoetingscentra te bezoeken. Over het algemeen is deze groep relatief tevreden over het huidige aanbod en geeft aan vooral de bestaande activiteiten te willen behouden.

Gezien deze ontwikkeling is het belangrijk om regelmatig te evalueren of het huidige aanbod nog goed aansluit bij de veranderende behoeften van deze groep. Hierbij moet niet alleen rekening worden gehouden met de bredere maatschappelijke trends, zoals meer activiteiten gericht op contact tussen jongeren en ouderen, maar ook met de individuele wensen van ouderen die mogelijk langer actief blijven en andere vormen van ondersteuning of activiteiten zoeken. Flexibiliteit in het aanbod is hierbij essentieel, zodat het programma voortdurend kan inspelen op de diverse wensen en behoeften van ouderen, nu en in de toekomst.

Andere specifieke doelgroepen:

Uit gesprekken en bijeenkomsten met belanghebbenden is gebleken dat er een aantal specifieke doelgroepen zijn waarvoor er meer vraag kan zijn naar specifieke activiteiten binnen de ontmoetingscentra. Deze groepen omvatten zoals hierboven omschreven gezinnen of kinderen in de basisschoolleeftijd. Daarnaast is er onder anderstaligen en laaggeletterden vraag naar ondersteuning in hun integratie en hen helpen met administratieve taken, zoals het omgaan met papierwerk.

Opmeer kent relatief gezien een hechte samenleving waarin mensen goed zicht op elkaar hebben. Het wijkteam en de opbouwwerkers hebben hier een belangrijke rol en hebben volgens gesproken belanghebbenden over het algemeen een goed beeld van eenzame en kwetsbare personen binnen de gemeente, waaronder jongeren, en proberen deze ook veel te betrekken bij de huidige activiteiten. Inclusie is hierbij het sleutelbegrip, wat betekent dat de

[2] Zie ook het ouderenbeleid van de gemeente Opmeer uit 2025.

ontmoetingscentra toegankelijk moeten zijn voor mensen met fysieke of mentale beperkingen, maar zonder hen te stigmatiseren of apart te behandelen.

Bijlage 3: Activiteiten

Overzicht aangeboden activiteiten (evt. per doelgroep)

Zoals eerder in het rapport al is benoemd, is het belangrijk dat er de succesvolle activiteiten behouden blijven en nieuwe activiteiten naar behoefte worden opgezet. worden afgebouwd en de huidige activiteiten worden behouden. Nieuwe activiteiten worden opgezet, vooral afhankelijk van de vraag binnen de gemeenschap. Hieronder zal een schets gegeven worden van de behoeften onder de doelgroepen met betrekking tot de activiteiten. Hierbij is het wel belangrijk ook rekening te houden met het volgende.

Algemene activiteiten en diensten

Uit de reacties van verschillende respondenten blijkt dat er een aanzienlijke behoefte bestaat aan een open inloopfunctie binnen de ontmoetingscentra. Bezoekers gaven aan dat de mogelijkheid om laagdrempelig binnen te lopen, een krantje te lezen en een kop koffie te drinken in een huiskamerachtige setting, momenteel ontbreekt. In deze setting staan laagdrempeligheid en het niets moeten, oftewel het "ont"-moeten centraal. Elkaar ontmoeten, zonder enige verplichtingen. Deze open inloopfunctie wordt als een gemis ervaren. Voorwaarde om deze ruimte te creëren zijn bijvoorbeeld ruimere openingstijden en voldoende personeelscapacitiet, waaronder bijvoorbeeld vrijwilligers.

Naast de open inloop zijn er ook andere initiatieven en ideeën voorgesteld die gericht zijn op een brede doelgroep. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- Rommelmarkten
    - Activiteiten zoals "Heel de Weere Rommelt" of de boekenmarkt bieden laagdrempelige mogelijkheden tot ontmoeting voor inwoners van alle leeftijden.
- Filmavonden en Cultuuractiviteiten
    - Er is positieve ervaring opgedaan met filmavonden in de Lindehof en De Schakel. Daarnaast worden culturele en muzikale activiteiten georganiseerd in de bibliotheek, Theaterkerkje Wadway, Het Kerkhuys, Poppodium Pardoes, de Kerk in Hoogwoud en de Kerk in Aartswoud. Deze vorm van laagdrempelig vermaak blijkt met name aantrekkelijk voor oudere volwassenen en bijna-pensioengerechtigden. Ook cultuurgerichte activiteiten, zoals lezingen, kleine optredens of creatieve workshops, kunnen inspelen op de behoefte aan ontmoetingen.

Activiteiten voor Ouderen

In de ontmoetingscentra worden verschillende activiteiten aangeboden die goed aansluiten bij de behoeften van de oudere doelgroep. Vooral onder ouderen werd een duidelijk gemis ervaren wat betreft een open inloop in de ontmoetingscentra. Daarnaast bleek er vraag te bestaan naar cultuur-gerelateerde activiteiten en voorzieningen die aansluiten bij de zorgbehoeften van ouderen, zoals lichte beweegactiviteiten, valpreventie en andere gezondheidsgerichte initiatieven.

Activiteiten voor Ouders met Kinderen

Tijdens het onderzoek is herhaaldelijk naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan activiteiten die zowel ouders als hun kinderen betrekken. Deze behoefte richt zich enerzijds op ontspanning en ontmoeting – zoals gezamenlijke spel- of knutselactiviteiten – en anderzijds op informatie en ondersteuning rond opvoeding.

Een goed voorbeeld is de bestaande knutselclub in de Lindehof voor basisschoolkinderen. Overwogen kan worden om deze activiteit uit te breiden naar andere ontmoetingscentra, eventueel met een format dat ook ouders actief betrekt. Denk hierbij aan momenten waarop ouders met elkaar in gesprek kunnen gaan, terwijl kinderen onder begeleiding creatief bezig zijn. Een voorbeeld van een voormalige activiteit gericht op gezinnen is het Buurt Bakkie in de Lindehof, dat tot begin 2025 iedere eerste vrijdag van de maand plaatsvond. Gezinnen en ouderen kwamen hier samen voor een laagdrempelige ontmoeting, terwijl kinderen konden knutselen, spelen of geschminkt worden.

Vanaf mei 2025 is ontmoetingscentrum De Schakel gestart met een Filmhuis, waar ook de intentie is kinderfilms te vertonen. Dit initiatief is mede bedoeld om kinderen en hun ouders op een laagdrempelige manier naar het ontmoetingscentrum te trekken.

De praktische ondersteuning voor ouders kan bijvoorbeeld in de vorm van opvoedcursussen, themabijeenkomsten of samenwerking met het consultatiebureau en jeugdgezondheidszorg. Het is wenselijk om de mogelijkheden te verkennen voor het (her)introduceren van activiteiten waarin gezinnen centraal staan – zowel recreatief als informatief – in samenwerking met relevante partners zoals scholen, bibliotheken, consultatiebureaus en welzijnsorganisaties.

Activiteiten voor Laaggeletterden

De bibliotheek in de gemeente Opmeer zal op termijn verhuizen naar het nieuwe Kindcentrum in Spanbroek, waar echter minder ruimte beschikbaar zal zijn voor de bibliotheekfunctie. Dit heeft onder een groep geleid tot de wens om een bibliotheekfunctie binnen de ontmoetingscentra te onderzoeken. Dit zou gericht kunnen zijn op zowel senioren als laaggeletterden en biedt de volgende functies:

a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
d. organiseren van ontmoeting en debat; en
e. kennis laten maken met kunst en cultuur. .

Het is wenselijk dat de bibliotheek, het Taalhuis en de ontmoetingscentra samen bekijken en onderzoeken welk aanbod waar en voor wie passend is. Voor laaggeletterden zou bijvoorbeeld een speciaal ontwikkelpunt binnen de ontmoetingscentra van grote waarde zijn. Dit zou een plek kunnen zijn waar zij ondersteuning krijgen bij administratieve taken, het lezen van post of het invullen van formulieren. Daarnaast zouden digitale boeken of e-readers een waardevolle aanvulling kunnen zijn in de ontmoetingscentra, zodat senioren, nieuwkomers en laaggeletterden ook toegang hebben tot moderne leesmaterialen en digitale informatiebronnen.

Activiteiten voor Jongeren

Onder een deel van de jongeren in Opmeer is er sprake van zorgelijke signalen met betrekking tot alcoholgebruik. Zo blijkt uit een Quickscan van jongerenwerk in de gemeente Opmeer dat alcoholgebruik onder jongeren in Opmeer hoog is en redelijk normaal wordt beschouwd. Het

zou hierbij niet enkel gaan om het alcoholgebruik onder jongeren, maar ook de mate van normalisatie die jongeren meekregen vanuit andere leeftijdsgroepen, zoals ouders, familie en mensen uit het verenigingsleven.[3] Dit vraagt om een preventieve aanpak waarin ontmoeting, bewustwording en begeleiding centraal staan.

In hetzelfde onderzoek van Link bleek er een behoefte onder een deel van de jongeren te bestaan voor een studeerplek, eventueel met hulp bij het huiswerk. Dit zou momenteel ontbreken binnen de gemeente, maar nodig zijn wanneer de afstand en reistijd naar het voorgezet onderwijs in acht wordt genomen.[4]

Het faciliteren van een veilige, toegankelijke en aantrekkelijke ruimte voor jongeren – al dan niet binnen de bestaande ontmoetingscentra – kan bijdragen aan het terugdringen van overlast, het versterken van de sociale binding en een veilig opgroei- en ontwikkelklimaat. Daarbij is het essentieel om jongeren actief te betrekken bij de vormgeving van deze plekken en programma's. Uit het onderzoek van LINK blijkt dat de participatiebereidheid onder jongeren in het geval van een eigen ruimte hoog is.[5] Samenwerking met partners zoals het jongerenwerk, scholen, sportverenigingen en verslavingspreventie-instellingen is hierbij cruciaal.

Activiteiten voor Anderstaligen

De groep anderstaligen in de gemeente Opmeer is divers en omvat onder andere arbeidsmigranten, gezinsmigranten, statushouders die zelfstandig woonachtig in de gemeente zijn, asielzoekers /statushouders woonachtig in het AZC en de Oekraïense ontheemden. Deze inwoners bevinden zich in verschillende fases van integratie en hebben uiteenlopende behoeften. Toch ervaren zij vaak belemmeringen op het gebied van taal, administratie en toegang tot (gemeentelijke) voorzieningen en aansluiting/contact met de lokale bevolking.

Een belangrijk initiatief in dit kader is het Taalcafé in ontmoetingscentrum de Lindehof. Hier krijgen anderstaligen – met name statushouders – de kans om op informele wijze hun Nederlandse taalvaardigheid te oefenen. Daarnaast worden op dinsdagavonden in de Lindehof taallessen gegeven aan Oekraïense nieuwkomers, waarmee eveneens wordt bijgedragen aan hun integratie.

Met name op het gebied van praktische ondersteuning bestaat er behoefte aan extra begeleiding, bijvoorbeeld bij administratieve taken, het begrijpen van overheidsbrieven of het leggen van contact met instanties. Daarnaast is er bij een aantal bewoners van het AZC behoefte aan het kennismaken en ontmoeten van de lokale bevolking en om te oefenen met de Nederlandse taal.

Momenteel vervult het sociaal wijkteam een belangrijke rol in de ondersteuning van anderstaligen met hun papierwerk en administratie. Voor de ontmoetingscentra ligt hier echter een belangrijke kans om – in samenwerking met de maatschappelijke begeleiders– een aanvullend aanbod te ontwikkelen dat zich richt op zowel taalbevordering als praktische hulp, en niet enkel beperkt tot statushouders.

Activiteiten voor (Psychisch) Kwetsbaren

[3] Quickscan voor jongerenwerk: Gemeente Opmeer, Link Jongerenwerk, okt-dec 2024, p. 10.
[4] Quickscan voor jongerenwerk: Gemeente Opmeer, Link Jongerenwerk, okt-dec 2024, p. 11.
[5] Quickscan voor jongerenwerk: Gemeente Opmeer, Link Jongerenwerk, okt-dec 2024, p. 14.

Zoals eerder is aangegeven, is het van belang kwetsbare inwoners, zoals eenzame mensen, personen met een beperking of andere psychische kwetsbaarheden, niet altijd als een aparte groep te benaderen, maar ze vooral te integreren in het bredere aanbod van activiteiten binnen de ontmoetingscentra. Indien nodig of indien de behoefte bestaat, zouden wel activiteiten op een specifieke doelgroep gericht kunnen worden, als voorbeeld de dagbesteding voor psychisch kwetsbaren.

Niettemin is er door sommige inwoners aangegeven dat er mogelijk behoefte is aan een laagdrempelige dagbesteding voor psychisch kwetsbare mensen, waarin niet alleen GGZ-patiënten, maar ook eenzame of rouwende personen baat zouden kunnen hebben. Deze doelgroep zouden niet terecht kunnen in de huidige dagbesteding in de Schakel die gericht is op een andere doelgroep. Landelijk neemt het aantal psychisch kwetsbare mensen toe. Een sterk ontmoetingscentrum heeft daarom ook op professioneel gebied kennis nodig van deze doelgroep en zal al dan niet vraag gestuurd hier programmering op moeten aanbieden. Deze groep leeft voornamelijk nog thuis en beschikt niet over voltijdse begeleiding. Het huidige Buurtkamer vanuit Leviaan heeft deze activiteit opgestart specifiek gericht op de doelgroep psychisch kwetsbaren.

Voor deze groep zou daarnaast een kleinschalige, vertrouwde en veilige setting wenselijk zijn, bij voorkeur onder begeleiding van een ambulant begeleider of welzijnswerker. Belangrijk is dat deze vorm van dagbesteding persoonsgericht wordt ingericht: naast groepsactiviteiten dient er ruimte te zijn voor individuele aandacht, afgestemd op de persoonlijke situatie en belastbaarheid van de deelnemer. Het realiseren van dergelijke voorzieningen vraagt uiteraard om extra inzet van professionele capaciteit en nauwe samenwerking met zorg- en welzijnsorganisaties.

Bijlage 4: Behoeften per dorpskern

De gemeente Opmeer kent verschillende dorpskernen: Spanbroek/Opmeer, Hoogwoud, De Weere, Aartswoud, Wadway, Zandwerven en Gouwe. Voor een goede spreiding en toegankelijkheid is het van belang dat ontmoetingscentra evenwichtig verdeeld zijn over de gemeente Opmeer. De A.C. de Graafweg vormt hierin een geografische scheidslijn tussen het noordelijke en zuidelijke deel van de gemeente. Momenteel bevinden De Lindehof (Hoogwoud) zich aan de noordzijde en De Schakel (Spanbroek) aan de zuidzijde van deze verdeling. Daarnaast is er met Het Theresiahuis in De Weere een derde ontmoetingscentrum aanwezig. Hoewel de huidige ontmoetingscentra in geografisch opzicht een redelijke dekking bieden, blijkt uit gesprekken met inwoners en betrokkenen dat er in Aartswoud ook behoefte is aan een ontmoetingslocatie.

Aartswoud wordt gekenmerkt als een hechte gemeenschap. Er is ook in dit dorp behoefte aan een laagdrempelige locatie waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Het gaat hier niet om de behoefte aan een volwaardig ontmoetingscentrum zoals De Schakel of De Lindehof, maar eerder om een kleinschalige ontmoetingsplek. Momenteel wordt Café De Stompe Toren veelvuldig genoemd als centrale ontmoetingsplek binnen Aartswoud. Deze locatie vervult een belangrijke sociale functie, maar is kwetsbaar vanwege de hoge leeftijd van de uitbaters. De toekomstbestendigheid van deze voorziening staat hiermee daarmee onder druk.

Naast het café wordt ook het Rundveemuseum Aat Grootes genoemd als potentiële ontmoetingslocatie. De beheerder van het museum zou nauw betrokken zijn bij de gemeenschap en heeft goed zicht op wat er speelt in het dorp. Hoewel de fysieke ruimte in het museum beperkt is, lijkt deze voldoende om een bescheiden ontmoetingsfunctie te vervullen. Verder worden ook de voetbalkantine en de kerk genoemd als alternatieve of aanvullende locaties voor ontmoetingsactiviteiten. Met name de kerk speelt al een rol in het organiseren van dorpsactiviteiten en kan mogelijk een bredere ontmoetingsfunctie vervullen.

Bijlage 5: Andere ontmoetingscentra die als voorbeeld kunnen dienen voor Opmeer

Tijdens het onderzoek zijn diverse ontmoetingscentra bezocht die als inspiratie kunnen dienen voor een toekomstbestendig ontmoetingscentrum in Opmeer. Hieronder worden drie voorbeelden uitgelicht:

PostaanZee – Egmond aan Zee

PostaanZee is een sociaal wijksteunpunt dat gevestigd is in een voormalig postkantoor. Het centrum maakt gebruik van schuifpanelen om flexibele ruimtes te creëren, wat de multifunctionaliteit en toegankelijkheid ten goede komt. Het centrum biedt een breed scala aan activiteiten, waaronder inloopmomenten, cursussen en uitleen van duofietsen en scootmobielen. PostaanZee is volledig rolstoeltoegankelijk en wordt geëxploiteerd door vrijwilligers zonder winstoogmerk.

De Brink – Obdam

De Brink is een multifunctioneel sociaal-cultureel centrum in het hart van Obdam, gelegen nabij het NS-station. Het gebouw herbergt diverse verenigingen, een bibliotheek en een dagverblijf. De Brink beschikt over diverse ruimten, waaronder cursusruimtes, vergaderzalen, een foyer, een muziekruimte, een sportzaal en een toneelzaal. Er is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar, zowel direct bij het gebouw als in de nabijheid van het station. Het centrum wordt geëxploiteerd zonder subsidie en draait volledig op vrijwilligers.

De Oever Sociaal- en Cultureel Wijkcentrum Alkmaar

Wijkcentrum De Oever in Oudorp is een sociaal en cultureel centrum dat een verbindende rol speelt in de gemeenschap. Het centrum organiseert diverse activiteiten voor jong en oud, waaronder cursussen, lezingen en sociale bijeenkomsten. De Oever beschikt over ruime en moderne zalen die geschikt zijn voor zowel zakelijke vergaderingen als feestelijke evenementen. Daarnaast biedt het centrum ruimte voor verenigingen, clubs, bedrijven en particulieren om activiteiten te organiseren.

De genoemde voorbeelden van ontmoetingscentra bieden waardevolle inspiratie voor de inrichting en organisatie van een toekomstbestendig ontmoetingscentrum in Opmeer. Wel is het van belang om deze voorbeelden in de juiste context te plaatsen.

De ontmoetingscentra in Obdam en Alkmaar bedienen een aanzienlijk grotere populatie dan een ontmoetingscentrum in Spanbroek of Opmeer. Zo is De Brink in Obdam het enige sociaal-culturele centrum voor een kern met circa 6.000 inwoners. In tegenstelling tot Obdam beschikt de gemeente Opmeer al over drie ontmoetingscentra: De Lindehof, De Schakel en het Theresiahuis. De vraag is daarom gerechtvaardigd of het wenselijk of noodzakelijk is om in Spanbroek een grootschalig centrum te realiseren naar het model van De Brink, of dat een kleinschaligere voorziening volstaat, passend bij de lokale behoefte en bevolkingsomvang.

Een kleiner, flexibel en multifunctioneel centrum – zoals het concept van PostaanZee – kan mogelijk beter aansluiten bij de schaal van Spanbroek en bij de ambitie om een brede, toegankelijke ontmoetingsplek te creëren zonder te vervallen in overcapaciteit of hoge exploitatiekosten. Belangrijk is daarbij om goed aan te sluiten bij de behoefte van inwoners en de mate waarin bestaande ontmoetingscentra in de gemeente reeds in die behoefte voorzien.

Bijlage 6: Criteria en definitie

Om de locaties naast de criteria te kunnen zetten, is het eerst belangrijk de verschillende criteria te definiëren en meetbaar te maken. Hieronder zal per criterium de definitie gegeven worden en beschreven worden hoe deze criterium wordt afgezet tegen de locaties. Op basis van gesprekken met stakeholders en het literatuuronderzoek zijn de volgende criteria vastgesteld waaraan een ontmoetingscentrum in Opmeer moet voldoen.

Criterium 1: Centraal gelegen

Definitie:

Een locatie is centraal gelegen als deze binnen een bereikbare afstand ligt van belangrijke voorzieningen zoals winkels, openbaar vervoer, zorginstellingen, en scholen. De locatie moet goed bereikbaar zijn, bij voorkeur binnen een wooncirkel, en gemakkelijk te bereiken zijn via het openbaar vervoer. Gezien de situatie in Opmeer wordt uitgegaan van een acceptabele loopafstand van ongeveer 100 meter voor de meeste functies[13].

Meetbaarheid:

- Afstand tot het dichtstbijzijnde openbaar vervoerpunt (bijvoorbeeld bushalte) in meters/kilometers.
- Aantal voorzieningen (winkels, scholen, medische centra) binnen een straal van aantal meters/kilometers.

Normering:

- Score 1: De locatie is niet centraal gelegen en bevindt zich niet binnen een bereikbare afstand van 500 meter of meer van belangrijke voorzieningen en een openbaar vervoerpunt;
- Score 2: De locatie is redelijk centraal gelegen en bevindt zich binnen een bereikbare afstand van 100 tot 500 meter van belangrijke voorzieningen en een openbaar vervoerpunt;
- Score 3: De locatie is centraal gelegen en bevindt zich binnen een bereikbare afstand van 100 meter van belangrijke voorzieningen en een openbaar vervoerpunt.

Criterium 2: Aantrekkelijke uitstraling

Definitie:

De uitstraling van de locatie is visueel aantrekkelijk, modern en uitnodigend, wat kan worden bereikt door nieuwbouw of goed onderhouden bestaande gebouwen. Ook de plaats van het gebouw speelt hier een rol. Zo zal een ontmoetingscentrum onder ouderenwoningen lastiger een brede doelgroep kunnen aantrekken. Dit criterium betreft dus de algehele visuele aantrekkingskracht en de indruk die het gebouw en de omgeving maakt op bezoekers.

Meetbaarheid:

Beoordeling van de esthetische uitstraling, de staat van onderhoud en de omgevingsbouw.

Normering:

- Score 1: De uitstraling en omgeving van de locatie is visueel onaantrekkelijk en/of de staat van onderhoud is slecht en dit kan niet verbeterd worden in de toekomst.
- Score 2: De uitstraling en omgeving van de locatie is visueel onaantrekkelijk en/of deels onaantrekkelijk; en/of de staat van onderhoud is slecht en/of deels slecht, maar dit kan verbeterd worden in de toekomst;
- Score 3: De uitstraling en omgeving van de locatie is visueel aantrekkelijk, modern en uitnodigend en de staat van onderhoud is goed.

Criterium 3: Fysieke toegankelijkheid

Definitie:
De locatie is toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, inclusief rolstoelgebruikers. Dit omvat brede deuropeningen, rolstoelvriendelijke toiletten en aangepaste ingangen.

Meetbaarheid:
- Aanwezigheid van minimaal één toegankelijke ingang voor rolstoelen.
- Aanwezigheid van minimaal één rolstoeltoegankelijk toilet.
- Aanwezigheid van automatische deuren;
- Breedte van deuren en paden.

Normering
- Score 1: De locatie is ontoegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, inclusief rolstoelgebruikers;
- Score 2: De locatie is deels toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, inclusief rolstoelgebruikers, maar moet verbeterd worden in de toekomst;
- Score 3: De locatie is toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, inclusief rolstoelgebruikers.

Criterium 4: Multifunctionele inrichting & voldoende ruimtes

Definitie:
De locatie beschikt over meerdere ruimtes die tegelijkertijd gebruikt kunnen worden voor verschillende doeleinden, zoals vergaderingen, evenementen of verhuur. De inrichting is flexibel en geschikt voor meerdere functies. Verder is uit het onderzoek gekomen dat er de behoefte zou bestaan voor een bar of tapinstallatie, welke inkomsten kan genereren door de verkoop van dranken.

Meetbaarheid:
- Aantal aparte ruimtes die gelijktijdig kunnen worden gebruikt.
- Oppervlakte van de ruimtes (in vierkante meters).
- Flexibiliteit van de inrichting (bijvoorbeeld de aanwezigheid van verplaatsbare wanden).

Normering
- Score 1: De locatie beschikt niet over meerdere en/of flexibele ruimtes die tegelijkertijd gebruikt kunnen worden voor verschillende doeleinden;
- Score 2: De locatie beschikt momenteel onvoldoende over meerdere en/of flexibele ruimtes die tegelijkertijd gebruikt kunnen worden voor verschillende doeleinden, maar het is mogelijk deze in de toekomst te realiseren;
- Score 3: De locatie beschikt over meerdere en/of flexibele ruimtes die tegelijkertijd gebruikt kunnen worden voor verschillende doeleinden.

Criterium 5: Goede akoestiek en geluidswering

Definitie
De locatie heeft goede akoestische eigenschappen, waardoor gesprekken en activiteiten binnen goed verstaanbaar zijn zonder dat geluidsoverlast naar buiten of naar aangrenzende ruimtes optreedt.

Meetbaarheid:
- Akoestische beoordeling op basis van geluidsisolatie – decibel (APV Opmeer).
- Feedback van gebruikers over geluidsoverlast binnen het gebouw.

Normering:

- Score 1: Slechte akoestiek en geluidswering en onmogelijk deze in de toekomst te verbeteren;
- Score 2: Redelijke akoestiek en geluidswering en mogelijk deze in de toekomst te verbeteren;
- Score 3: Goede akoestiek en geluidswering aanwezig en/of geluid zorgt niet voor overlast bij buren.

Criterium 6: Parkeergelegenheid

Definitie

De locatie beschikt over voldoende parkeerplaatsen voor auto's, fietsen en rollators, met voldoende ruimte voor bezoekers en medewerkers.

Meetbaarheid:

- Aantal parkeerplaatsen voor auto's, fietsen en andere vervoersmiddelen (zoals rolstoelen).
- Bereikbaarheid van de parkeerplaatsen en de afstand van het parkeerterrein tot de hoofdingang van het gebouw.
- Een parkeernorm voor auto's en fietsen van 3.2[14].
- Aanwezigheid van invalideparkeerplaatsen.

Normering:

- Score 1: Onvoldoende en /of onbereikbare parkeerplekken aanwezig (binnen 100 meter) en onmogelijk om deze in de toekomst uit te breiden;
- Score 2: Onvoldoende en /of onbereikbare parkeerplekken aanwezig binnen (100 meter), maar mogelijk deze in de toekomst uit te breiden;
- Score 3: Voldoende bereikbare parkeerplekken beschikbaar binnen 100 meter van het ontmoetingscentrum

Criterium 7: Keuken

Definitie

De locatie heeft een ruime en goed uitgeruste keuken, geschikt voor het bereiden van maaltijden voor een groter aantal personen. Dit omvat faciliteiten voor gemeenschappelijk koken (zoals bij de activiteit 'Samen Eten').

Meetbaarheid:

- Oppervlakte van de keuken (in vierkante meters).
- Beschikbaarheid van keukenapparatuur (oven, koelkast, vaatwasser, kooktoestellen).
- Geschiktheid van de keuken voor groepen (minimaal aantal personen dat gelijktijdig kan koken).

Normering:

- Score 1: Geschikte keuken met benodigde keukenapparatuur is niet aanwezig en onmogelijk om in het ontmoetingscentrum te plaatsen;
- Score 2: Geschikte keuken met benodigde keukenapparatuur is niet aanwezig, maar mogelijk om deze in de toekomst te plaatsen; of keuken is aanwezig, maar klein in omvang;
- Score 3: Geschikte keuken met benodigde keukenapparatuur is aanwezig, met voldoende grootte.

Criterium 8: Duurzaamheid

Definitie
De locatie is toekomstbestendig op het gebied van energieverbruik, onderhoud en het milieu. Dit omvat energie-efficiëntie en een focus op lage energiekosten.

Meetbaarheid:
- Energieprestatiecertificaat van het gebouw (bijvoorbeeld A, B, C).
- Huidige energiekosten per vierkante meter.
- Aanwezigheid van duurzame installaties zoals zonnepanelen, ledverlichting, of groene daken.

Normering
- Score 1: Locatie voldoet niet of bij lange na niet aan toekomstbestendig op het gebied van energieverbruik, onderhoud en het milieu;
- Score 2: Locatie voldoet deels aan toekomstbestendig op het gebied van energieverbruik, onderhoud en het milieu;
- Score 3: Locatie voldoet volledig, of grotendeels aan toekomstbestendig op het gebied van energieverbruik, onderhoud en het milieu.

Criterium 9: Structurele kosten

Definitie
De totale huisvestingskosten (inclusief energiekosten en huurkosten) voor het onderhouden en exploiteren van de locatie, zowel voor de gemeente als voor de bezoekers, zijn acceptabel en passen binnen het beschikbare budget.

Meetbaarheid:
- Jaarlijkse huisvestingskosten, waaronder energiekosten per jaar

Normering:
- Score 1: Locatie voldoet niet of bij lange na niet aan acceptabele huisvestingskosten die passen binnen het beschikbare budget.
- Score 2: Locatie voldoet deels aan acceptabele huisvestingskosten die passen binnen het beschikbare budget.
- Score 3: Locatie voldoet volledig, of grotendeels aan acceptabele huisvestingskosten die passen binnen het beschikbare budget.

Criterium 10: Realisatiekosten / incidentele kosten ontmoetingscentrum

Meetbaarheid
Indien wordt besloten om een nieuw ontmoetingscentrum binnen Spanbroek te realiseren, moet rekening gehouden worden met incidentele kosten die komen kijken bij het opzetten van dit ontmoetingscentrum. Dit zijn bijvoorbeeld (ver)bouwkosten of verduurzamingskosten. De realisatiekosten zijn enkel opgenomen bij het beoordelen van nieuwe mogelijke locaties, en dus niet bij de bestaande locaties. Dit aangezien de bestaande locaties al bestaan en dus geen realisatiekosten met zich meebrengen.

Normering:
- Score 1: Locatie voldoet niet of bij lange na niet aan acceptabele realisatiekosten die passen binnen het beschikbare budget.
- Score 2: Locatie voldoet deels aan acceptabele realisatiekosten die passen binnen het beschikbare budget.

- Score 3: Locatie voldoet volledig, of grotendeels aan acceptabele realisatiekosten die passen binnen het beschikbare budget.

Criterium 11: Veiligheid

Definitie:
De locatie voldoet aan de wettelijke en gemeentelijke veiligheidseisen, zoals brandveiligheid, vluchtroutes, en algemene veiligheidsvoorzieningen.

Meetbaarheid:

- Resultaten van veiligheidsinspecties (bijvoorbeeld brandveiligheidskeuringen, certificaten).

- Aanwezigheid van brandblussers, vluchtplannen en EHBO-voorzieningen.

Normering:
- Score 1: Locatie voldoet niet of bij lange na niet aan de gestelde veiligheidseisen, zoals uit de veiligheidsinspecties en de aan-/afwezigheid van voorzieningen is gebleken;
- Score 2: Locatie voldoet deels aan de gestelde veiligheidseisen, zoals uit de veiligheidsinspecties en de aan-/afwezigheid van voorzieningen is gebleken;
- Score 3: Locatie voldoet volledig, of grotendeels aan de gestelde veiligheidseisen, zoals uit de veiligheidsinspecties en de aan-/afwezigheid van voorzieningen is gebleken.

Criterium 12: Buitenruimte

Definitie:
De locatie beschikt over een buitenruimte die toegankelijk is voor bezoekers, bijvoorbeeld met zitmogelijkheden zoals bankjes, en geschikt is voor ontspanning of kleine bijeenkomsten.

Meetbaarheid:
- Oppervlakte van de buitenruimte (in vierkante meters).
- Aantal zitplaatsen of bankjes in de buitenruimte.
- Beoordeling van de bruikbaarheid van de buitenruimte door gebruikers.

Normering:
- Score 1: Buitenruimte niet aanwezig en onmogelijk om in het ontmoetingscentrum te plaatsen;
- Score 2: Buitenruimte aanwezig, maar heeft onderhoud nodig of is beperkt in grootte;
- Score 3: Buitenruimte in goede staat met voldoende grootte aanwezig.

Bijlage 7: Uitwerking van overige locaties

1.1 HOSV

HOSV is een voetbalvereniging uit Spanbroek/Opmeer, opgericht op 30 juni 1930. HOSV bevindt zich momenteel in het centrum van Spanbroek. De grond waarop HOSV is gevestigd, is eigendom van de diaconie en wordt door de gemeente gehuurd, die deze vervolgens verhuurt aan HOSV. Hoewel HOSV oorspronkelijk als voetbalvereniging is opgericht, zijn de activiteiten de afgelopen jaren uitgebreid. De focus ligt niet meer uitsluitend op het voetballen, maar ook op andere activiteiten. Zo is recentelijk een kolfbaan aangelegd, zijn er in de kantine biljarttafels geplaatst en zijn er elke vrijdagavond klaverjasavonden. HOSV heeft zich daarmee ook gepositioneerd als een belangrijke ontmoetingsplek binnen de samenleving.

1.1.1 Ontwikkelingen HOSV-Kantine

Het bestuur van HOSV heeft een aangegeven dat zij graag een ontwikkeling met betrekking tot de kantine willen inzetten. Tijdens het onderzoek is de HOSV-kantine meermaals genoemd als potentiële locatie en doordat het bestuur aangegeven heeft ideeën te hebben voor ontwikkeling is deze locatie als potentiële ontwikkellocatie aangemerkt een meegenomen in het locatie onderzoek. Ook in de stakeholdersgesprekken met het bestuur van HOSV heeft deze positief gereageerd op het idee om een ontmoetingscentrum op dit terrein te realiseren.

1.1.2 HOSV-Knarrenhof

Er zijn momenteel ontwikkelingen gaande over het realiseren van een kleinschalig Knarrenhof op het voormalige B-veld van HOSV. De eigenaar van de beoogde kavel is de Diaconie van de Protestantse Gemeente Midden Westfriesland. In 2018 nam de Stichting Knarrenhof Nederland het initiatief om deze locatie te ontwikkelen tot een hof met grondgebonden en levensloopbestendige woningen, met een goede mix van huur- en koopwoningen. Het bestuur van HOSV is niet betrokken bij het Knarrenhof, omdat zij enkele jaren geleden de pacht voor het B-veld heeft opgezegd.[15]

Desondanks is het waardevol om de verschillende mogelijkheden voor een ontmoetingscentrum in het Knarrenhof te benoemen. Er zijn diverse mogelijkheden aangegeven:

1. Een volwaardig ontmoetingscentrum op het Knarrenhof, vergelijkbaar met ontmoetingscentrum De Lindehof.
3. Een ontmoetingscentrum combineren met het gezondheidscentrum in het Knarrenhof. Dit zou een locatie kunnen worden waar verschillende diensten worden aangeboden, zoals huisartsen, apotheek, fysiotherapeuten, het wijkteam, een boekhandel en een ontmoetingscentrum.
3. Een cultureel centrum in het Knarrenhof in combinatie met een ontmoetingscentrum op het terrein van de HOSV-kantine.

Deze opties bieden verschillende mogelijkheden, maar zijn afhankelijk van de onderhandelingen en ontwikkelingen rondom het Knarrenhof.

1.2 De Breestraat 15:

De bibliotheek van Opmeer komt vrij zodra deze verhuist naar het Kindcentrum. Dit is een mooi gebouw, ligt centraal gelegen binnen de zorgcirkels en biedt multifunctionele ruimtes, voldoende buitenruimte en parkeerplekken. Er zijn naar verwachting aanzienlijke kosten verbonden aan de verbouwing en verduurzaming van het gebouw, vooral gezien de veroudering van de constructie.

Een eerste schouw laat zien dat de nieuw gebouwde vleugel relatief eenvoudig kan worden omgebouwd tot een ontmoetingscentrum, hoewel dit beperkte ruimte biedt. Een uitbreiding van de vleugel zou wellicht mogelijk zijn, maar de kosten voor verbouwingen, verduurzaming en energiekosten moeten in kaart worden gebracht. Bij eerder raadsbesluit van 6 juli 2017 is echter ter dekking van de kosten hiervoor door de raad besloten de vrijgekomen gebouwen af te stoten om de opbrengst hiervan te gebruiken voor de aanvulling van de reserve van het G rondbedrijf.

1.3 Pastoor Meriusflat:

De overwegingen die gelden voor het plaatsen van een ontmoetingscentrum binnen de Pastoor Meriusflat zijn ook meermaals benoemd vanuit de stakeholdersbijeenkomsten. Er zijn mogelijkheden om aan de achterkant van de flat extra ruimtes of een vleugel bij te bouwen, die samen met de al bestaande ruimtes als ontmoetingscentrum kunnen dienen. Daarnaast is het ook denkbaar om een extra verdieping bovenop de flat te realiseren, waarvan een deel kan worden ingericht voor het ontmoetingscentrum en het andere deel voor de bouw van extra woningen.

Desondanks zal het imago van het ontmoetingscentrum waarschijnlijk voornamelijk gericht zijn op ouderen. Dit kan de aantrekkelijkheid voor andere doelgroepen beperken en ervoor zorgen dat het ontmoetingscentrum voornamelijk door senioren of zorgbehoevenden wordt bezocht.

De mogelijkheden voor uitbreiding en verbouwing bieden flexibiliteit om het ontmoetingscentrum op een praktische en toegankelijke manier in te richten. Toch moet ook hier goed nagedacht worden over de sociale diversiteit en het risico van isolatie van de bewoners binnen de flat.

1.4 Basisscholen Meibloem

Momenteel is de gemeente bezig met het opstellen van het bestemmingsplan voor de vrij te komen ruimtes. Als de gemeente de wens heeft om hier een ontmoetingscentrum te realiseren, is het belangrijk om deze wens op korte termijn kenbaar te maken, aangezien het bestemmingsplan binnenkort definitief zal zijn. Tijdige betrokkenheid kan ervoor zorgen dat het ontmoetingscentrum als optie wordt meegenomen in de planvorming. Echter geld ook hier dat er op 6 juli 2017 een besluit is genomen door de gemeenteraad betreffende vrijgekomen locaties.